

**ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ОПШТИНЕ
НОВИ ГРАД 2019-2023**

Јул, 2019. године, Нови Град

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	4
2. ПРАВНИ ОКВИР.....	6
3. АНАЛИЗА СТАЊА.....	6
3.1 Географски положај и демографске карактеристике	6
3.1.1 Географски положај	6
3.1.2 Демографске карактеристике	7
3.1.3 Природни прираштај становништва	7
3.1.4 Миграције становништва.....	8
3.2. Преглед стања и кретања у локалној економији	8
3.3. Преглед стања и кретања на тржишту рада	9
3.4. Социјална и здравствена заштита	11
3.5. Образовање	13
3.6. Криминалитет код младих.....	16
3.7. Култура.....	17
3.7.1 Културно-умјетничко друштво „Уна“	17
3.7.2 Галерија.....	17
3.7.3 Мјешовити хор „Уна“.....	18
3.7.4 Театар „Сцена“	18
3.8. Спорт	18
3.9. Невладин сектор и омладински активизам	20
3.9.1 Омладинска банка.....	20
3.9.2 ПРО-Будућност	21
3.10. Скупштина Општине.....	21
4. АНАЛИЗА ИСТРАЖИВАЊА О ПРОБЛЕМИМА И ПОТРЕБАМА МЛАДИХ НА	
 ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД	23
4.3 Стамбена питања младих.....	25
4.4 Слободно вријеме младих.....	26
4.5 Потребе младих у локалној заједници.....	27
4.6. Пороци код младих	28
4.8 Мобилност младих	31
4.9 Планови за будућност- отићи или остати	32
4.10. Образовање младих	35
4.12 Безбједност младих	37

4.13 Млади и политика.....	38
4.14. Положај младих у локалној заједници	41
5. СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ.....	43
5.1. SWOT анализа.....	43
5.2 Стратешки фокуси.....	44
6. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ.....	45
6.1. Визија.....	45
7. ПЛАН ОРГАНИЗАЦИОНИХ И ЉУДСКИХ КАПАЦИТЕТА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ, ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ.....	51
8. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ	54

1. УВОД

Омладинска политика Општине Нови Град 2019-2023 представља стратешки документ који обезбјеђује систематско унапређивање стања више области које су подручја интересовања младих. То је документ који је израдила и усвојила локална заједница у циљу побољшања положаја младих на подручју општине Нови Град а израђен је по методологији препорученој од стране Министарства породице, омладине и спорта Републике Српске, а која је била и основа за израду Омладинске политике Републике Српске 2016-2020.

Законом о омладинском организовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 98/04, 119/08 и 1/12) је прописана обавеза доношења омладинске политике којом би се утврдили основни циљеви, правци развоја и задаци у омладинском сектору. Под тим се подразумевају васпитање младих, његовање моралних, естетских, културних и спортских вриједности, развијање физичких и духовних вриједности личности, развијање свијести о хуманитарним вриједностима, личној и друштвеној одговорности, социјалној и здравственој заштити, запошљавању, екологији итд. Истим законом је дефинисано да омладину и младе чине лица од 16 до навршених 30 година живота.

Како би се израдио и усвојио документ Омладинска политика општине Нови Град 2019-2023 било је потребно провести више корака, односно испунити следеће критерије:

- прикупити потребне податке о стању омладине и младих на подручју општине,
- израдити анализу потреба,
- придобити подршку Скупштине општине Нови Град,
- укључити младе у процес израде Омладинске политике,
- у процес укључити службеника за младе са знањем о омладинском раду,
- успоставити координационо тијело на локалном нивоу,
- спровести анкету (упитник), и
- обезбиједити буџет за имплементацију омладинске политике;

Радна група за израду Омладинске политике општине Нови Град, састављена од представника Општинске управе општине Нови Град, организација и институција које се баве питањима младих, формирана је рјешењем Начелника општине Нови Град број 01-052-196/18, од 7.5.2018. године. Радна група је формирана у следећем саставу:

1. Саша Мирић, координатор,	5. Марио Црнковић, члан,
2. Милана Мариновић, члан,	6. Младен Трнинић, члан и
3. Валентина Маринковић, члан,	7. Драгана Војновић, члан.
4. Душко Дамјанић, члан,	

Процес израде документа Омладинске политике општине Нови Град 2019-2023 одвијао се у три фазе:

Прва фаза обухватала је истраживање под називом „Потребе и проблеми младих у општини Нови Град“. Током реализације ове фазе проведено је теренско истраживање, обрада и анализа података. Процес истраживања одвијао се уз свакодневне консултације чланова Радне групе. Урађен је анкетни упитник са 63 питања а укупно је анкетирано 160 младих, средњошколаца и чланова локалних невладиних организација, у доби од 15 – 30 година старости. Друга фаза обухватала је одржавање састанка Радне групе око усаглашавања и дефинисања коначних стратешких праваца и циљева Омладинске политике општине Нови Град 2019-2023. Стратешки правци и циљеви дефинисани су на основу резултата истраживања „Потребе и проблеми младих у општини Нови Град“, али и на основу информација и података о стању омладинског сектора општине Нови Град добијених од

Општинске управе општине Нови Град, Републичког завода за статистику, Бироа за запошљавање Нови Град, Дома здравља Нови Град, Полицијске станице Нови Град, те на основу документа Омладинска политика Републике Српске. *Трећа фаза* односила се на израду радне верзије документа Омладинска политика општине Нови Град 2019-2023, након чега су слиједиле даље процедуре за усвајање документа од стране Скупштине општине Нови Град.

Визија Омладинске политике општине Нови Град 2019-2023 у петогодишњем стратешком периоду гласи: „*Организовани млади Новог Града су равноправан и активан партнер локалним институцијама, који живе, развијају и остварују своје потенцијале у сигурном друштву једнаких могућности*“.

Визија Омладинске политике општине Нови Град од 2019. – 2023. ће бити реализована кроз пет **приоритетних области** – 1.) Запошљавање, 2.) Активизам, 3.) Изврсност, 4.) Здрави стилови живота и 5.) Слободно вријеме.

У оквиру ових пет приоритетних области утврђени су сљедећи **стратешки циљеви** са њима припадајућим **оперативним циљевима**:

- Стратешки циљ 1: Повећати стопу запослености младих на подручју општине Нови Град,
 - ОЦ 1.1 - Осигурати већу повезаност система образовања са тржиштем рада,
 - ОЦ 1.2 - Развијена култура рада и етика рада,
 - ОЦ 1.3 - Подстицати самозапошљавање и предузетништво код младих школа;
- Стратешки циљ 2: Подстицати активно учешће младих у локалним друштвеним процесима,
 - ОЦ 2.1 - Развијати свијест младих о опште-друштвеној корисности и волонтеризму,
 - ОЦ 2.2 - Подстицати младе на учешће у процесима доношења одлука на локалном нивоу,
 - ОЦ 2.3 - Подржати развој и активности омладинског невладиног сектора;
- Стратешки циљ 3: Развијати и подстицати здраве стилове живота код младих,
 - ОЦ 3.1 - Промовисати и подстицати здраве обрасце понашања код младих,
 - ОЦ 3.2 - Подстицати бављење спортом и рекреативне активности код младих;
- Стратешки циљ 4: Осигурати подршку талентованим и перспективним младим људима,
 - ОЦ 4.1 - Успоставити механизме раног препознавања изврсности,
 - ОЦ 4.2 - Подстицати и развијати секцијске активности у основним и средњим школама,
 - ОЦ 4.3 - Сензибилисати јавност у о користима које друштво има од изврсних младих;
- Стратешки циљ 5: Унаприједити услове и могућности за квалитетно слободно вријеме младих;
 - ОЦ 5.1 - Континуирано развијати и одржавати спортску и другу инфраструктуру за младе,
 - ОЦ 5.2 - Развити људске ресурсе,
 - ОЦ 5.3 - Повезати носиоце активности и развијати иновативне садржаје за слободно вријеме,
 - ОЦ 5.4 - Унаприједити могућности и створити услове за већу мобилност младих;

2. ПРАВНИ ОКВИР

Уставни основ за доношење Омладинске политике садржан је у Амандману XXXII, члан 68. тачка 12. Устава Републике Српске, према којој Република уређује и води бригу о дјечи и омладини, и тачки 18. Устава Републике Српске, према којој Република Српска уређује и обезбјеђује друге односе од интереса за Републику у складу са Уставом.

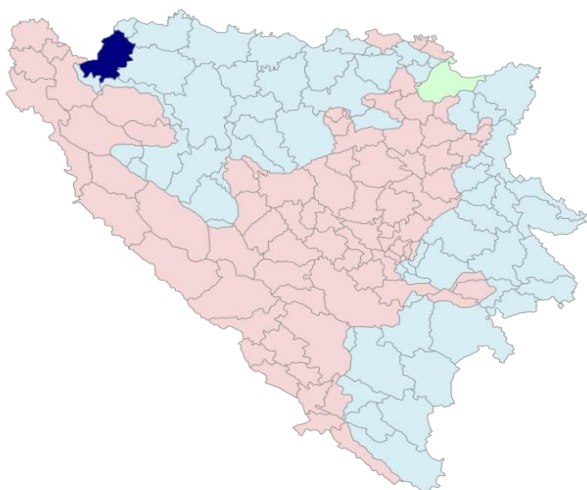
На основу члана 11. Закона о омладинском организовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 98/04, 119/08 и 1/12), брига о омладини је од општег интереса за Републику Српску. Општи интерес се остварује уређивањем и стварањем услова за омладинско организовање и бригу о омладини, то јест доношењем и реализацијом утврђеног документа омладинске политике на нивоу Републике и јединица локалне самоуправе. На основу чл. 13. и 14. Закона о омладинском организовању Републике Српске, омладинска политика се доноси на нивоу Републике Српске и јединица локалне самоуправе (ЈЛС) на период од пет година, а на основу усвојене омладинске политике, Република Српска и јединице локалне самоуправе (ЈЛС) доносе акциони план спровођења омладинске политике за годину дана.

Тачком 2. Одлуке о изради Омладинске политике Општине Нови Град 2019-2023 (Службени гласник Општине Нови Град број 2/18), Скупштина општине Нови Град је задужила Начелника општине да именује радну групу која ће радити на прикупљању неопходних квантитативних и квалитативних података, као и на самој изради Омладинске политике општине Нови Град за период 2019-2023.

3. АНАЛИЗА СТАЊА

3.1 Географски положај и демографске карактеристике

3.1.1 Географски положај

Општина Нови Град је општина у сјеверозападном дијелу Републике Српске, БиХ. Сједиште општине се налази у насељеном мјесту Нови Град. Према подацима Агенције за статистику Босне и Херцеговине на попису становништва 2013. године, у општини је пописано 25.240 лица. Општина Нови Град има 48 насељених мјеста и 21 мјесну заједницу.

Насељено мјесто Нови Град је смјештено на ушћу ријеке Сане у Уну, на раскрсници путева из Панонске низије према планинско-котлинској области Динарског планинског система. Лежи на незнатно сјеверније од 45° сјеверне географске ширине, на надморској висини од 122 метра. Град је смјештен на

десној обали Уне и на обје стране ријеке Сане, боље речено на двије геоморфолошке цјелине: у алувијалним долинама Уне и Сане и брежуљкастим падинама Грмеча и Козаре.

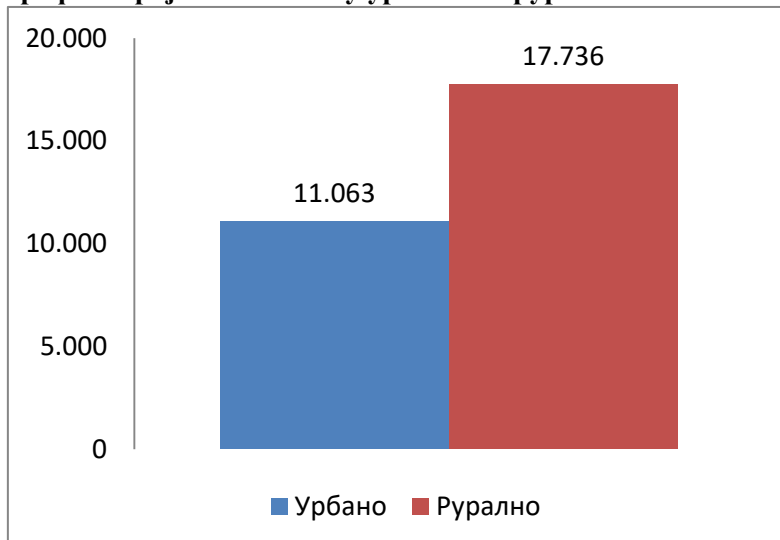
Нови Град је био једна од важнијих раскрсница цестовног и жељезничког саобраћаја у Поуњу у бившој Југославији. Ради свог геостратешког значаја подручје је било насељавано од праисторије до данас. Овдје су се стално укрштали интереси великих сила, па је град био увијек у граничном простору, од настанка до данас. Прво је био на граници средњовјековне Босне и Угарске, касније Османског и Аустро-Угарског царства, а данас на граници Босне и Херцеговине према Републици Хрватској.

Површина урбаног подручја града износи 13,31 км², укупна површина катастарске општине 26,5 км², док је површина општине Нови Град 472,72 км². На сјеверозападу, граничи се са током ријеке Уне с Хрватском, а на југу и југозападу са сеоским насељима Рудице, Чађавица и Црна Ријека. На источној страни граничи се са селима Масловаре, Благај, Сухача, Хозићи, Доњи Агићи (Челопек), Горњи Агићи, Јапра и Благај Ријека, а на сјеверу са селима Пољавнице и Мазих.

3.1.2 Демографске карактеристике

Према Попису из 2013. године, на подручју општине живи 28.799 становника у 8.852 домаћинства, са просјечном величином домаћинства од 3,3 члана. Мјесна заједница Нови Град спада у урбано подручје док су остале мјесне заједнице углавном руралног типа. Густина насељености општине износи 61 ст./ км². У урбаном дијелу општине живи 11.063 становника, у мјешовитим мјесним заједницама 7.488, док у руралним мјесним заједницама живи њих 10.248.

Граф. 1. Број становника у урбаним и руралним насељима

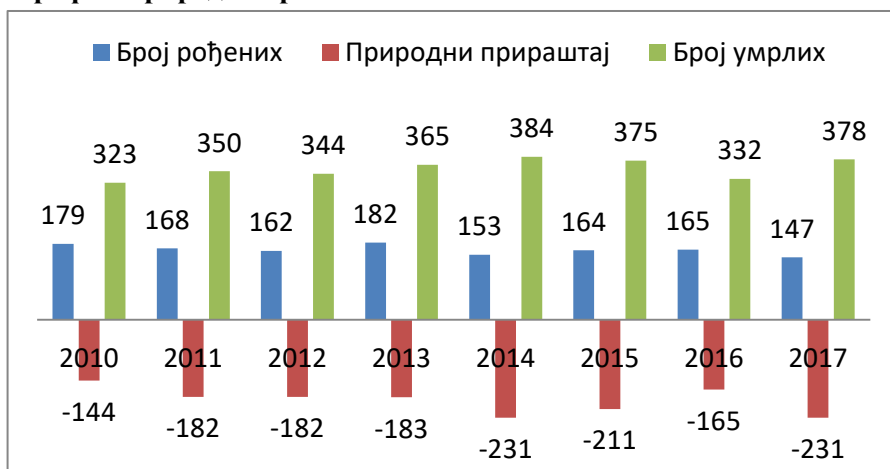

Извор: Завод за статистику РС

Према процјенама Републичког завода за статистику Републике Српске, укупан број становника у општини Нови Град за 2017. Годину износи 24.203., од чега је преко 28% становништва старије од 60 година, док је просјечна старост становништва 43 године, што указује на демографску старост становништва. Стопа наталитета за 2017. годину износи 6,11‰, морталитета 15,73‰, а природног прираштаја -9,62 ‰.

3.1.3 Природни прираштај становништва

Граф.2. Природно кретање становништва

Подаци о природном прираштају становништва показују негативан прираштај на подручју општине од 1996. године, те се негативан тренд наставља и у последње двије деценије. Тренд негативног природног прираштаја је из годину у годину све већи те је у 2017. години износио -231.

Извор: Статистички годишњак 2018. година, Завод за статистику Републике Српске

Такођер, према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске за 2017. годину, преко 28% становништва општине Нови Град је старије од 60 година, док је просјечна старост становништва 43 године, што указује на демографску старост становништва. Стопа наталитета за 2017. годину износи 6,11‰, морталитета 15,73‰, а природног прираштаја -9,62 ‰ (природни прираштај Републике Српске износи -4,61‰).

3.1.4 Миграције становништва

У посматраном петогодишњем периоду евидентан је констанат негативан салдо унутрашњих миграциони кретања становништва. На годишњем нивоу, просјечно је двоструко више одселиених са подручја општине Нови Град него оних који су се доселили. У периоду 2014-2018 година, на подручје општине је доселило 542 лица а одселило 1089 тако да миграциони салдо у посматраном периоду износи -547.

Табела 1: Миграциона кретања становништва

Година	Напустили општину	Доселили у општину
2014	238	103
2015	200	101
2016	227	101
2017	217	113
2018	207	124
Укупно:	1089	542

Извор: Републички завод за статистику РС, „Градови и општине Републике Српске 2018.“

3.2. Преглед стања и кретања у локалној економији

Према подацима Одјељења за привреду и пољопривреду Административне службе општине Нови Град, на подручју општине Нови Град у 2018. години (стање са 31.12.2018.) је било регистровано 571 привредних субјеката. Посматрано по годинама, евидентан је континуиран раст регистрованих привредних субјеката. Од укупног броја привредних субјеката, највише је предузетника и то 444 или 77,8%.

Табела 2: Број пословних субјеката

ГОДИНА	2013	2014	2015	2016	2017	2018
БРОЈ	421	437	458	467	478	571

Извор: Републички завод за статистику РС, „Градови и општине Републике Српске 2018“, Завод за запошљавање

Табела 3: Број предузетника по дјелатностима

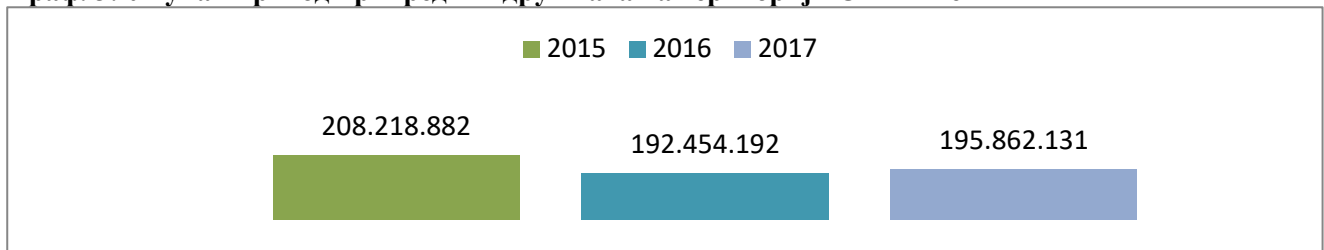
Дјелатност	Број предузетника 2018.
Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	164
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	117
Прерађивачка индустрија	51
Остале услужне дјелатности	42
Саобраћај и складиштење	20
Стручне, научне и техничке дјелатности	16
Пољопривреда, шумарство и риболов	13

Грађевинарство	13
Образовање	5
Административне и помоћне услужне дјелатности	2
Пословање некретнинама	1
УКУПНО ПРЕДУЗЕТНИКА:	444

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду, Општина Нови Град

Од 127 регистрованих привредних друштава највише их је у категорији малих или микро односно 114 или 89%. Највећи број субјеката је регистрован у сектору прерађивачке индустрије, трговине на мало, поправке моторних возила и мотоцикала те саобраћаја и складиштења. У периоду 2015-2017 година, укупан годишњи приход привредних друштава са подручја општине Нови Град је износио приближно 200.000.000 КМ.

Граф. 3: Укупан приход привредних друштава на територији Општине

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду, Општина Нови Град

3.3. Преглед стања и кретања на тржишту рада

На подручју општине Нови Град, према Попису становништва, у 2013. години, од укупно 25.240 становника њих 22.126 (или 87,6%) је радно способно становништво старосне доби између 15 и 65 година старости. Ако категорију радно способног становништва подјелимо према полу, онда је то 10.935 мушкараца и 11.191 жена или у процентима 49.42% мушкараца и 50,58% жена. У протекле три године, 2016-2018, просјечан број запослених на подручју општине Нови Град је у благом али сталном порасту. У односу на 2016. годину, број запослених у 2018. години је већи за 3,1% или за 128 лица. Највећи број запослених у 2018. години је у сектору трговине на велико и мало – 22,6%, прерађивачкој индустрији -21,5%, сектору саобраћаја и складиштења – 10,4% те сектору образовања – 10%.

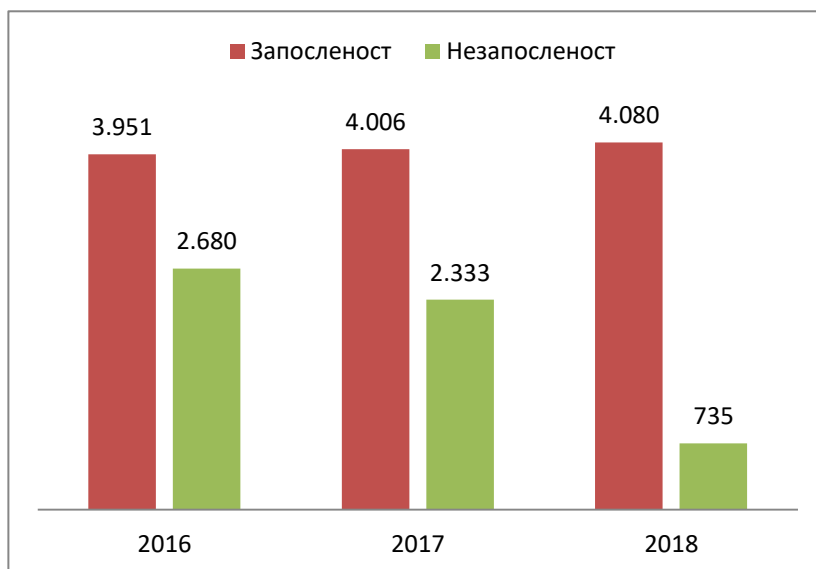
Табела 4: Запосленост и зараде

Година	2016	2017	2018
Просјечан број запослених	3.952	4.007	4080
Активна понуда радне снаге	2680	2333	735
Број новопријављених на евиденцији Завода за запошљавање	1185	1168	1317
Брисани са евиденције Завода ради запослења	858	787	892
Просјечне нето плате	718,00 КМ	719,00 КМ	742,00 КМ
Просјечне бруто плате	1.146,00 КМ	1.144,00 КМ	1.164,00 КМ

Извор: Привредна кретања у Републици Српској и подручју Коморе Бања Лука за период јан.-дец. 2018. године, Информација о привредним кретањима у Републици Српској и подручју Коморе Бања Лука за период јан.-дец. 2016. године, Републички завод за статистику РС, „Градови и општине Републике Српске 2018“, Завод за запошљавање РС

Граф. 4: Однос броја запослених и незапослених

Број незапослених посљедњих неколико година биљежи пад а евидентан је и раст броја запослених. У посматраном периоду 2016 - 2018 година, број регистрованих незапослених лица је смањен за 73% док је број запослених лица повећан за око 3%. Несразмјер у смањењу броја лица која траже запослење као и драстично мање повећање броја запослених особа указује на све већи тренд одјаве тражилаца посла са евиденције незапослених усљед одласка на рад у иностранство.

Извор: Завод за запошљавање РС, Филијала Приједор, Биро Нови Град

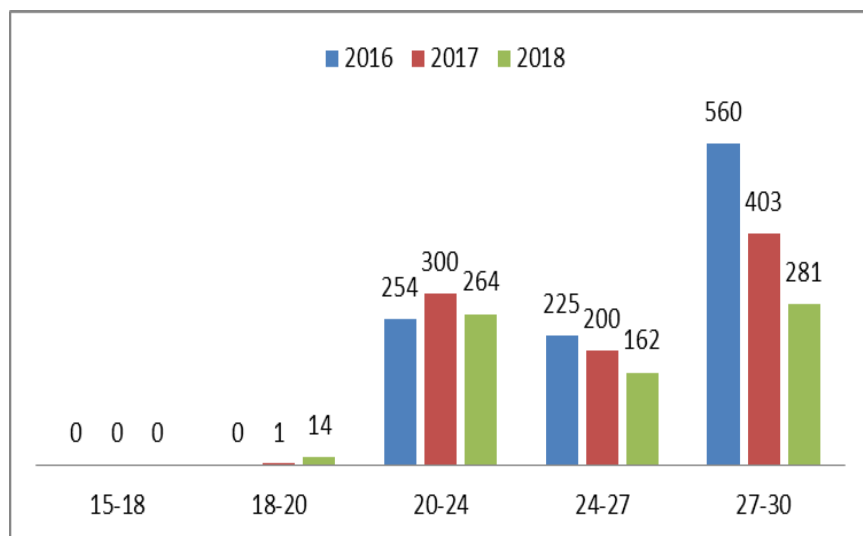
Закључно са 31.12.2018. године, на Заводу за запошљавање Републике Српске, Биро Нови Град, је било регистровано 735 активних тражилаца запослења. Највише је регистрованих лица са средњом стручном спремом – 271 или 36,9%, квалификованих радника – 227 или 30,9% те лица са високом стручном спремом – 134 или 18,2%.

Табела 5: Најзаступљенија занимања активних тражилаца запослења, стање са 31.12.2018.

Занимање	Стање активне понуде на дан 31.12.2018.	Запослени у 2018.години
Квалификовани радици		
Бравари	19	30
Металостругари	8	12
Аутомеханичари	34	39
Машинбравари	9	8
Електроничари-механичари	11	13
Конфекционари	9	19
Возачи теретних кола	14	30
Продавачи	39	62
Конобари	15	28
Кухари	19	15
Средња стручна спрема		
Пољопривредни техничари	14	8
Машински техничари	30	44
Електротехничар-енергетичар	15	34
Трговински техничар	13	27
Банкарски техничар	13	10
Економски техничар	28	24
Медицинске сестре	10	3
Матуранти гимназије	50	55
Висока стручна спрема		
Дипл. струковни економисти	11	9
Дипл. правници	9	8
УКУПНО:	370	478

Извор: Завод за запошљавање РС, Публикација „Избор занимања и стање на евиденцији за 2018. годину“,

Граф. 5: Број незапослених млади према старосној структури

Извор: Завод за запошљавање РС, Филијала Приједор, Биро Нови Град

Када посматрамо незапосленост код млади, највише незапослених млади се налази у старосној категорији од 27-30 година што је у 2018. години чинило 39,7% од укупно регистрованих незапослеинх пунољетних лица из категорије младих. Иначе, млади у овој старосној категорији у посљедње три године чине највећу групу незапослених млади на подручју општине Нови Град.

3.4. Социјална и здравствена заштита

3.4.1. Социјална заштита

Путем Центра за социјални рад Нови Град различите видове помоћи у 2018. години укупно је примало 544 корисника. Овдје подразумевамо новчане помоћи, додатак за помоћ и његу, смјештај у установу, смјештај у прихватилиште за стара лица у Деветацима, смјештај у хранитељске породице, смјештај у Социјално педагошке животне заједнице, подршку у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју, једнократне помоћи и личне инвалиднине.

Упоредивањем броја корисника социјалне помоћи у 2017. и 2018. години примјећује се значај пораст броја корисника и то за 201 корисника или 37% више у 2018. години. У 2018. години највише је било корисника једнократне помоћи (260), корисника личних инвалиднина (136) и корисника додатка за туђу његу и помоћ (132). Разлог значајног повећања броја корисника социјалне помоћи у 2018. години је увођење личне инвалиднине као новог права у 2018. години.

Граф. 6: Број корисника социјалне помоћи

Извор: Центар за социјални рад Нови Град

ЈУ Центар за социјални рад Нови Град поред пружања услуга нематеријалне природе рјешава и предмете материјалне природе (Закон о социјалној заштити Републике Српске). То су право на сталну новчану помоћ, право на додатак за помоћ и његу другог лица, право на једнократну новчану помоћ, смјештај у социјалне установе, смјештај у хранитељске породице, право на личну инвалиднину и подршка у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју.

Граф. 7: Корисници социјалне помоћи из рањивих група

Извор: Центар за социјални рад Нови Град

Права материјалне природе која се директно исплаћују корисницима су стална новчана помоћ, додаток за помоћ и његу другог лица, једнократна новчана помоћ и право на личну инвалиднину. Исплаћене помоћи у 2018. години износиле су 825.952,36 КМ, што је за 13,4% више од износа исплаћеног у 2017. години.

Укупно исплаћена средства из Фонда дјечије заштите Републике Српске према корисницима у нашој општини у 2018. години су износила 1.381.859,70 КМ што је за приближно 12% више него што је исплаћено у 2017. години. У 2018. години је смањен број дјеце која су користила право на дјечији додаток и по том основу су исплаћена мања средства и то за 58.608,00 КМ мање него у 2017. години али су исплаћена знатно већа средства по основу материнског додатка који је повећан са 70,00 КМ на 405,00 КМ и та разлика износи 244.790,00 КМ.

3.4.2 Здравствена заштита

Дом здравља Нови Град је једина јавна здравствена установа на подручју Новог Града, чији је оснивач Општина Нови Град и основни је носилац здравствене заштите становништва на територији општине. Дом здравља Нови Град на основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи обезбјеђује пружање здравствених услуга и за пацијенте Дома здравља Крупа на Уни односно услуге Центра за ментално здравље, Центра за базичну рехабилитацију, услуге РТГ кабинета и дио услуга лабораторијске дијагностике. У Дому здравља Нови Град примарна здравствена заштита се обезбјеђује по моделу породичне медицине, путем тимова породичне медицине. Здравствену заштиту становништву обезбјеђују и Центар за заштиту менталног здравља и Центар за физикалну рехабилитацију у заједници. Рад тимова породичне медицине организован је и у и теренским амбулантама у насељеним мјестима Сводна, Доњи Агићи, Рујишка и Добрљин. У оквиру установе организован је рад три стоматолошке амбуланте, а пружају се здравствене услуге и сљедећих служби: Лабораторијске дијагностике, радиолошке и ултразвучне дијагностике, АТД службе, Педијатрије, Хигијенско-епидемиолошке службе и Службе хитне медицинске помоћи и хитног санитетског превоза. У мају 2014. године Дом здравља Нови Град је, од стране Агенције за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите Републике Српске (АСКВА), сертификован као здравствена установа која задовољава унапријед дефинисане и објављене стандарде сигурности у процесу пружања здравствене заштите.

Највећи број лијечених младих лица у ЈУ „Дом здравља“ Нови Град су лијечени од болести крвотока и дијабетеса. У 2015. години, укупан број младих лијечених од болести крвотока је 36, а 2016. године тај број је повећан за 9 лица и износи 45, што је за 25% више у односу на 2015. годину. У 2017. години, број младих лијечених од болести крвотока је 49 и већи је за 8,9% (за 4 лица) у односу на 2016. годину. Ако посматрамо податке који се односе на дијабетес, у 2015. години број младих који се лијече је 38, 2016. године тај број је 42 што је за 4 корисника више у односу на 2015. годину. У 2017. години број младих који се лијече од дијабетеса је 43 или за један корисник више у односу на 2016. годину. Кад посматрамо

податак , табела 6 - број лијечених младих лица према групама обољења, у групи млади лијечени због употребе опојних дрога имамо регистрован један случај у 2015. години.

Табела 6: Број лијечених младих лица према групи обољења

Р.бр.	Болести	2015			2016			2017		
		М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У
1.	Болести крвотока	-	-	36	-	-	45	-	-	49
2.	Дијабетес	-	-	38	-	-	42	-	-	43
3.	Употреба опојних дрога	1	0	1	-	-	0	-	-	0

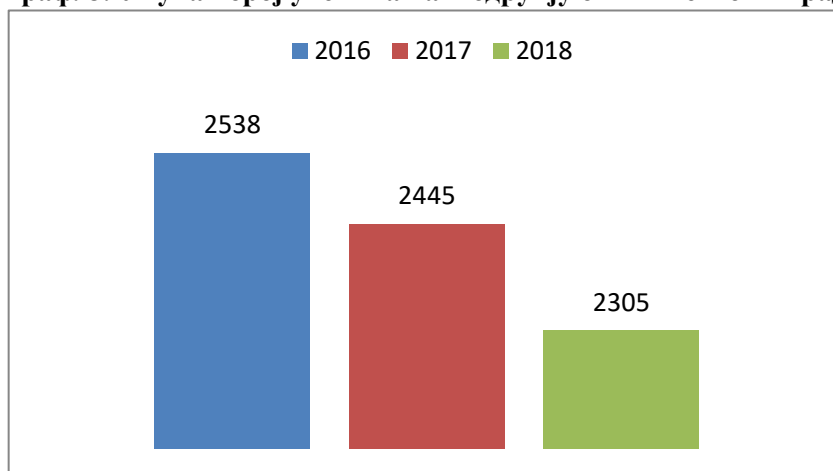
Извор : Дом здравља Нови Град

3.5. Образовање

На подручју општине Нови Град ради седам образовних установа, од тога су двије средње школе - Мјешовита школа „Ђуро Радмановић“ и Гимназија „Петар Кочић“, четири основне школе - Основна школа „Свети Сава“, Основна школа „Вук Караџић“, Основна школа „Драган Вујановић“, Основна школа „Бранко Ћопић“ и један вртић - Јавна установа дјечији вртић „Пчелица Маја“.

У претходне три школске године (2016/2017, 2017/2018, 2018/2019) присутан је тренд смањења укупног броја ученика у новоградским школама. Тако је број ученика у 2018/2019 години, у односу на школску 2016/2017 годину мањи за 233 ученика или за приближно 9%. Ово је прије свега резултат негативног природног прираштаја и тренда одсељавања становништва.

Граф. 8: Укупан број ученика на подручју општине Нови Град

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности, Општина Нови Град

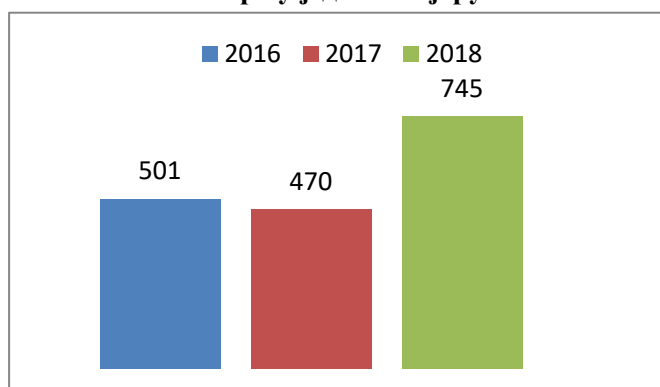
Табела 7: Број ученика по образовним профилима у средњим школама на подручју општине Нови Град, 2018/2019

Занимање	Укупан број ученика	Број ученика у завршним разредима
Фармацеутски техничар	100	28
Туристички техничар	28	0
Техничар мехатронике	24	0
Пословно-правни техничар	47	26
Трговац	9	0
Пословни секретар	15	0
Машински техничар за компјутерско конструисање	46	23
Аутомеханичар	13	0
Бравар	13	0
Конобар	7	7
Кувар	11	11
Техничар рачунарства	27	27

Аутоелектричар	13	13
Електроничар механичар	27	12
Техничар логистике и шпедиције	28	0
Возач моторних возила	54	27
Агротуристички техничар	23	0
Цвјећар-вртлар	5	0
Пекар	12	0
Техничар друмског саобраћаја	24	0
Електричар	13	0
Фризер	24	0
Гимназија-општи смјер	133	32
Гимназија- рачунарско-информатички смјер	30	9
Гимназија- друштвено-језички смјер	19	0
УКУПНО:	745	215

Извор: СШ „Ђуро радмановић“ и Гимназија „Петар Кочић“, Нови Град

Граф. 9: Број ученика који путују више од 4 километра у једном смјеру

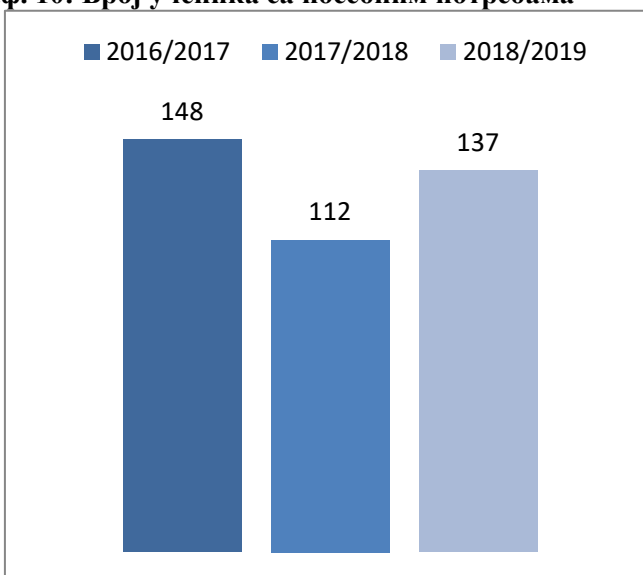

У школској години 2018/2019 видљив је значајан пораст ученика који у школу путују више од 4 километра. Број ученика путника је у у школској 2018/2019 години, у односу на школску 2016/2017 години већи за 244 или приближно 33%. Овај податак указује на тренд смањења броја ученика који живе у градској дијелу општине Нови Град у односу на број ученика који путују у школу, односно који живе у руралним подручјима општине.

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности

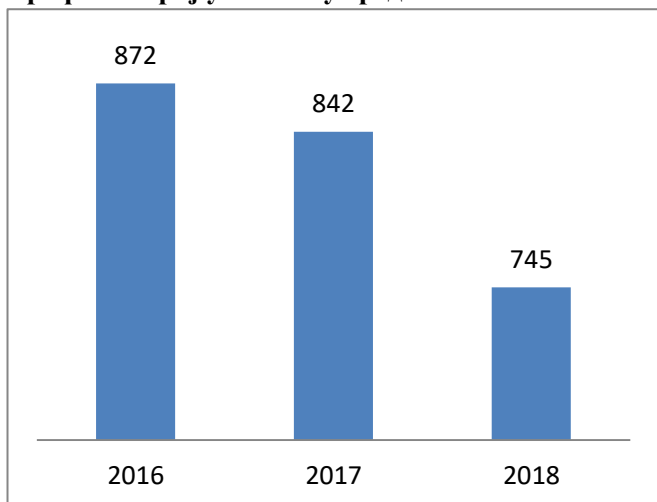
Само ОШ „Свети Сава“ има одјељење за дјецу са посебним потребама. Број ученика у овом одјељењу је 6, док осталих 19 ученика са сметњама у развоју из ове школе похађа наставу у редовним одјељењима. У ОШ „Вук Караџић“ свих 12 ученика са сметњама у развоју наставу похађа у редовним одјељењима. У ОШ „Драган Вујановић“ 7 ученика са сметњама у развоју су у наставни процес укључена по систему инклузивне наставе. У ОШ „Бранко Ћопић“ 2 ученика са сметњама у развоју наставу похађају у редовним одјељењима. У средњим школама је укупно регистрован 91 ученик са сметњама у психо-физичком развоју и сви похађају редовну наставу.

Граф. 10: Број ученика са посебним потребама

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности

Граф. 11: Број ученика у средњим школама

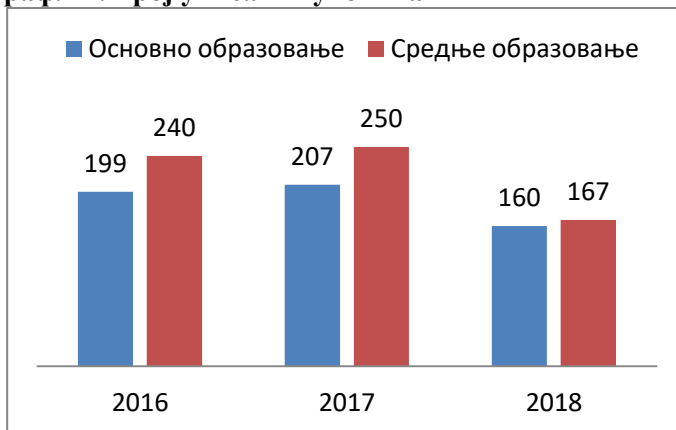

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности

Подаци о броју уписаних ученика у задње три школске године показују незнатне варијације за школске године 2016/2017 и 2017/2018 али је у школској 2018/2019 години број уписаних ученика на подручју општине значајно мањи. У школску годину 2018/2019 је у односу на школску годину 2017/2018 уписано 130 ученика мање или 28,5% мање. У 4 основне школе уписано је 47 ученика мање или 23% мање док је у двије средње школе уписано 83 ученика мање или приближно 33% мање.

У последње 3 школске године, 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, евидентан је константан пад број ученика у средњим школама. У односу на школску 2016/2017. годину, број средњошколаца на подручју општине у школској години 2018/2019 је мањи за 127 или за приближно 15 %. Само у односу на претходну школску годину, број ученика у школској 2018/2019 години је мањи за 127 или 11,5%. Разлог за овакав константан пад броја ученика је веома неповољан природни прираштај и одсељавање све више становника у иностранство или веће градове у окружењу.

Граф. 12. Број уписаних ученика

Извор: Одјељење за друштвене дјелатност

Граф. 13. - Износ стипендија за високо образовање

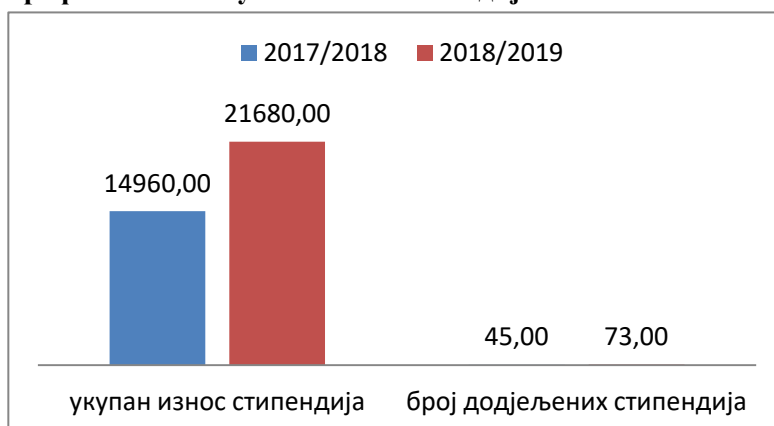

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности,

Упоредни подаци показују да се у последње двије школске године из буџета Општине издваја приближно исти износ средстава за стипендирање студената а приближно је једнак и број додјељених стипендија. У школској години 2018/2019 укупан износ средстава за стипендије је био мањи за 3040 КМ, или 5,22%, у односу на износ средстава за стипендије у години прије али је такођер додјељено и 14 стипендија више, или 12,73%, у односу на школску годину 2017/2018. У школској години 2017/2018 студентске стипендије су додјељиване на период од 8 мјесеци и то у износима од 100 КМ и 60 КМ док су у школској години 2018/2019 стипендије додјељиване на исти период али у износима од 100 КМ и 50 КМ.

Граф. 14. - Износ ученичких стипендија

Школске године 2018/2019 у односу на школску годину 2017/2018 повећан је укупан износ за ученичке стипендије за 6720 КМ или за 31%. Такођер је повећан и број додјељених ученичких стипендија, за исти период, и то за 28 стипендија или 38,36%. Ученичке стипендије се додјељују на период од 8 мјесеци и то у износима од 50 КМ и 30 КМ (30 КМ – посебне стипендије).

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности, Општина Нови Град

3.6. Криминалитет код младих

Просјечна стопа криминалитета код младих у трогодишњем периоду 2015-2017 година је испод 1%. Подаци показују да је стопа општег криминалитета код младих на подручју општине Нови Град у 2015. години износила 1,9%, у једнаком омјеру особа мушког и женског пола. У 2016. години није забиљежен ниједан случај из ове категорије, док је у 2017. години стопа криминалитета код младих износила 1%.

Табела 8.: Малољетнички криминалитет

Р.бр.	Врста података	2015			2016			2017		
		М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У
1.	Стопа општег криминалитета код малољетних лица	0,90%	0,90%	1,90%	0	0	0	1%	0	1%
2.	Кривична дјела против полног интегритета	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Злоупотреба опојних дрога	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Прекршаји у вези са оружјем и муницијом	0	0	0	0	0	0	2	0	2
5.	Укупан број смртно страдалих у саобраћају током 2017.године из категорије младих учесника у саобраћају	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Извор: Министарство унутрашњих послова РС, ЦЈБ Приједор, Полицијска станица Нови Град

Ако посматрамо категорију „Прекршаји у вези са оружјем и муницијом“ видимо да је тај прекршај евидентиран два пута у 2017. години, оба пута прекршај су починили мушкарци, а 2015. и 2016. године код младих нису забиљежени прекршаји те врсте. Укупан број смртно страдалих у саобраћају, у категорији младих, је један случај у 2017. години.

3.7. Култура

На подручју општине Нови Град дјелује јавна установа „Културно образовни центар Нови Град“, чији је оснивач Општина Нови Град. Основна мисија установе је систематско и континуирано прикупљање, научна обрада, излагање, промоција и популаризација историјско-културне баштине Новог Града, Републике Српске, Босне и Херцеговине, па и шире као и сарадња са музејским, васпитно-образовним и научним установама. Програмске активности као облици културног дјеловања и пружања услуга у култури се остварују кроз сљедеће секције и организационе јединице Културно образовног центра:

1) Фолклорна секција КУД „Уна“,
(мала и средња група, први ансамбл,
ветерани, женска и мушка пјевачка
група, мали и велики оркестар),	6) Драмсто-луткарски студио
„Звончица“,
2) Мјешовити хор „Уна“,	7) Секција ткања и израде текстилне
опреме,
3) Дјечији хор „Звјездице“,	8) Галерија – организациона јединица,
4) Мултимедијална секција,	9) Кино – организациона јединица,
5) Секција класичног плеса,	10) Музеј/Вијећница – организациона
јединица,
	11) Шаховска секција;

3.7.1 Културно-умјетничко друштво „Уна“

Културно-умјетничко друштво "Уна" из Новог Града је формирано 2007. године, а дјелује у склопу Јавне установе културно-образовни центар Нови Град. Тренутно броји преко 250 чланова организованих у више фолклорних секција, а ту су и оркестар, те дувачки и тамбурашки оркестар, затим Мјешовити хор, група модерног плеса, пјевачке групе, те ткачка секција. Учесници су многих међународних фестивала, добитници значајних награда у земљи и иностранству, од којих истичемо Специјалне награде за изворност кореографије додијељене на Смотри КУД-ова Републике Српске 2013. године и на 18. Европској смотри српске дијаспоре у Нишу 2013. године. Ово нису једине награде, али говоре о вјештини и правцу којим КУД "Уна" корача с циљем очувања своје културе и традиције.

3.7.2 Галерија

У галеријској збирци Културно-образовног центра Нови Град посебно мјесто заузима Легат академика Стојана Ћелића, великог сликара, ликовног критичара, теоретичара и врхунског педагога који је рођен у нашем граду. Ова збирка која је проглашена националним културним спомеником Босне и Херцеговине, броји 41 дјело (слике, графике, цртежи). Такођер, у Галерији се чувају и радови настали на Ликовној колонији „Ракани“, која се непрекидно одржава већ тридесет година, као и збирка истакнутог етнолога Милана Карановића од 169 музејских предмета. Дјела која су се стварала током година на Ликовној колонији „Ракани“, као и Легат Стојана Ћелића, представљају непроцењиву вриједност у смислу културног наслеђа општине Нови Град. Одређен дио богатог фондуса од преко 500 слика пожељан је и тражен у галеријама широм региона, гдје се повремено и излаже, те на тај начин обогађује културни дух човјека али и промовише Општину у сваком другом погледу. Током године у Галерији се организују се и годишње изложбе еминентних умјетника из земље, региона и иностранства. Од издавачке дјелатности значајан је каталог легата Стојана Ћелића, те годишњи каталози Ликовне колоније "Ракани".

3.7.3 Мјешовити хор „Уна“

Мјешовити хор "Уна" је основан у фебруару 2008. године. Хор његује духовну и свјетовну музику домаћих и страних аутора, уз то и експериментисање са модерном музиком. Од свог оснивања хор је имао велики број наступа, концерата и свечаних академија. Запажене наступе одржали су како у Новом Граду, тако и у Бањој Луци, Приједору, Двору у Републици Хрватској, али и изван регије - Неос Мармарис у Грчкој, Трбовље и Храстник у Словенији. Хор је учествовао на међународном такмичењу хорова 'Златна вила' у Приједору 2012. године, освојивши многе позитивне критике. 2014. године хор је освојио златну медаљу на међународном такмичењу хорова у Бијељини у категорији мјешовитих камерних хорова. 2015. године хор је освојио 2 сребрене медаље на међународном такмичењу хорова "Златна липа Тухља" у Тухељу, Хрватска; у категорији мјешовитих и женских хорова. 2016. године хор је освојио златну медаљу на међународном такмичењу хорова "Златна липа Тухља" у Тухељу, Хрватска; те је у конкуренцији од 25 хорова из Хрватске, Босне и Херцеговине и Словеније освојио 2. мјесто. 2017. године, на међународном хорском шампионату "ЛегеАртис" у Тузли, хор "Уна" је освојио трећу награду у категорији мјешовитих хорова. 2018. године, на међународном такмичењу хорова 'Златна вила' у Приједору, хор "Уна" је освојио награду публике и бронзану медаљу, док је на IX међународном такмичењу "Златна липа Тухља", у конкуренцији од 27 хорова из Хрватске, Босне и Херцеговине и Словеније освојио 2. мјесто и златну плакету. Кроз овај хор је прошао велики број пјевача, а тренутно броји 35 чланова.

3.7.4 Театар „Сцена“

У културном животу Новог Града истиче се и удружење грађана Театар „Сцена“ Нови Град. Театар „Сцена“ окупља значајан број дјецe и младих те редовно учествује на различитим фестивалима у земљи и иностранству, постижући запажене резултате и освајајући значајна признања за свој рад. Театар организује и традиционалну књижевну колонију „Ријека мисли“, која окупља значајне учеснике. До сада су на овој колонији учествовали Енес Кишевић, Борис Михољец, Зденка Смољеновић, Илија Смољеновић, Бранкица Радонић, Кристина Плавшић, Анела Сајевић-Вујиновић, Сузана Ступар, Лена Микулић, Гордана Савић, Зоран Плавшић, Слободан Репак, Никола Дакић и Милена Летић.

3.8. Спорт

На подручју општине Нови Град регистровано је четрнаест спортских клубова од чега седам фудбалских клубова, два кошаркашка клуба, рукометни клуб, карате клуб, одбојкашки клуб, атлетски клуб и тениски клуб. Најмасовнији спорт на подручју општине Нови Град је фудбал. Од укупног броја активних чланова спортских клубова, чланови фудбалских клубова чине 63%.

Табела 9 : Спортски клубови на подручју општине Нови Град

	Назив	Број чланова
1.	ФК „Слобода“ Нови Град	117
2.	ФК „Пламен“	58
3.	ФК „Рудар“ Благај	67
4.	ФК „Сводна“ Сводна	136
5.	ФК „Славен“ Добрљин	88

6.	ФК „Блатна" Блатна	54
7.	ФК „Бубамара" Нови Град	55
8.	ЖКК „Слобода"	36
9.	КК „Слобода 73"	36
10.	РК „Средњошколац"	50
11.	КК "Рајко Црнобрња Глиго"	50
12.	ОК „Смеч"	96
13.	АК „Слобода"	73
14.	ТК „Слобода"	1
УКУПНО		917

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности општине Нови Град

Општина Нови Град сваке године из буџета општине издваја средства за спорт, као суфинансирање спортских организација. У 2018. години издвајања из Буџета општине за ове намјене су износили 215.000,00 КМ а исти износ је планиран и за 2019. годину. У 2019. години највише средстава је издвојено за фудбалске клубове и то 124.500 КМ или приближно 57,5%, за кошаркашке клубове 55.000 КМ или приближно 26%, за одбојкашки клуб 8.000 КМ или приближно 4%, рукометни клуб 10.000 КМ или приближно 4,7%, атлетски клуб 6.000 КМ или приближно 2,8%, карате клуб 9.000 КМ или приближно 4% те за тениски клуб 2.500 КМ или приближно 1%.

Табела 10: Суфинансирање спортских организација

Назив буџетске ставке	2017		2018		2019	
	Износ	% учешће у буџету	Износ	% учешће у буџету	Износ	% учешће у буџету
Спортске организације	240.200,00	2,45	214.130,00	2,00	215.000,00	2,28

Извор: Одјељење за буџет и финансије

Табела 11. Спортске стипендије

Број корисника спортских стипендија које се финансирају из Буџета општине од 2015. до 2018. године има тенденцију раста. Ако посматрамо вриједност стипендија онда је у 2016. години стипендија износила 800,00 КМ и уједно је највећа у 4 године посматрања. Највећи износ који је издвојен из буџета општине за ове намјене је био 15.000,00 КМ, и то 2018. године. Највећи број стипендија је додјељен у 2018. години, и то 25 стипендија.

Година	Број стипендија	М	Ж	Износ КМ	Укупно КМ
2015.	13	1	12	450	5.850
2016.	11+2	1	10+2	800	10.400
2017.	23	8	15	400	9.200
2018.	25	6	19	600	15.000

Извор: Одјељење за друштвене дјелатности

У календар културних, спортских и других манифестација, у последње три године, уврштене су следеће спортске манифестације:

1. Избор спортисте године,	8. Бициклијада и ролеријада,
2. Меморијални карате турнир „Рајко и Младен Црнобрња“ ,	9. Улични турнир у баскету,
3. Атлетски митинг „Трке слободе“,	10. Унски пливачки изазов,
4. Маратон „Стазама Бранка Ћопића“,	11. Basketball kamp,
5. „Open fun football“,	12. Cool Volley,
6. Видовданско-Петровдански турнир,	13. Меморијални турнир „Раде Прошић Цаки“, и
7. Бубамара куп,	14. Трофеј Новог Града;

3.9. Невладин сектор и омладински активизам

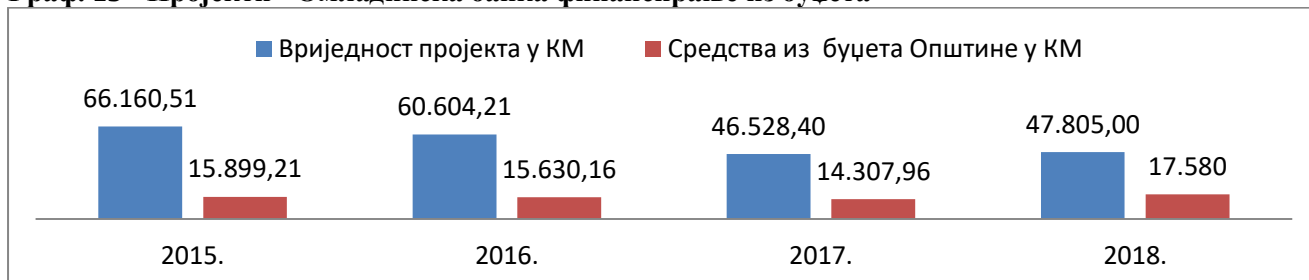
Педесет и три невладине организације, тренутно регистроване на подручју општине, покривају скоро све сегменте друштвеног живота, од заступања дјечијих и омладинских интереса, избјеглих и расељених лица, ратних војних инвалида, инвалида рада, борацких категорија, жена, организација која се баве културом, хуманитарним радом, пољопривредом и сл. Иако је на подручју општине Нови Град од 2010. године број невладиних организација порастао за чак 22, број оних које активно дјелују је много мањи, те их претежно карактерше низак ниво међусобне повезаности и недовољна координација са јавним институцијама. Велика зависност од буџетске подршке локалних извора финансирања додатно утиче на њихову функционалност и слабе ефекте заступања предметних категорија.

Млади су у посљедњих осам година ангажовани кроз рад Омладинске банке и пројекта Про Будућност. Кроз рад Омладинске банке у посљедњих осам година је имплементирано 177 пројеката. Рањиве групе су преко организација цивилног друштва које заступају интересе ових категорија укључене у процесе доношења одлука кроз њихово активно учешће приликом доношења различитих стратешких докумената и планова. Овде подразумевамо удружења која окупљају повратничку и избјегличку популацију, удружења која окупљају дјецу и младе укључујући дјецу са посебним потребама, различита удружења особа са инвалидитетом исл. Општина Нови Град за неке од организација које представљају рањиве групе становништва сваке године у буџету општине обезбјеђује грантове за подршку њиховом раду.

3.9.1 Омладинска банка

Омладинска Банка је програм који подржава пројекте које покрећу и воде млади. Омладинска банка се заснива на волонтерском раду групе младих људи и финансиској подршци неформалним групама које имају за циљ унапређивање живота младих људи. Идеја Омладинске банке је да прикупи новчана средства да би омогућила младим људима да спроведу своје идеје у својим локалним заједницама.

Граф. 15 - Пројекти - Омладинска банка финансирање из буџета

Извор: Одсјек за управљање развојем

Од почетка имплементације пројекта Омладинска банка 2010. године з закључно са 2018. годином, укупни фонд за финансирање пројекта је износио 524.911,49 КМ. Суфинансирање Фондације МОЗАИК је износило 92.849,68 КМ, Општине Нови Град 127.941,57 КМ а допринос самих неформалних група млади је износио 304.120,24 КМ. Укупно је имплементирано 177 пројеката, уз учешће 1592 волонтера и утрошених 31.593 волонтерских сати. Укупан број корисника пројекта у овоме периоду износи 37.603.

3.9.2 ПРО-Будућност

Граф. 16 - Вриједност пројекта на подручју Општине финансираних из пројекта ПРО-Будућности

Пројекат ПРО-Будућност у континуитету осигурава бесповратна средства за иницијативе које доприносе процесу помирења и изградње повјеррења у БиХ, заговарају за мир и колективну визију за стабилну будућност и повезују локалне заједнице. Право аплицирања за мале грантове имају пројекти из следећих области: подршка младима, подршка организацијама цивилног друштва, подршка организацијама жртава рата, подршка црквама, вјерским заједницама и организацијама усмјерене промовисању међурелигијског дијалога. Прва фаза пројекта је имплементирана у периоду 2015-2017 година док је друга фаза настављена у 2019. години.

Извор: Одсјек за управљање развојем

3.10. Скупштина Општине

Скупштински Одбор за питања младих и постоји од 2005. године. Одбор у свом саставу има 7 чланова. Предсједник и замјеник предсједника Одбора за питање младих бирају се из реда одборника Скупштине, а пет чланова бира се из реда спољних сарадника. Мандат чланова Одбора за питања младих траје четири године а бира га Скупштина општине.

Одбор за питање младих има следеће надлежности:

1. прати стања и појаве у животу и раду младих и предлаже скупштини програме и мјере за дјеловање општинских органа и служби у овој области,
2. ради на сузбијању малољетничке деликвенције, наркоманије и других токсиноманија, те иницира покретање и реализацију активности на превентивном дјеловању међу младима,
3. предлаже програме креативног ангажовања младих у области културе, едукације, спортских и других активности,
4. обавља и друге послове из ове области по одлукама и закључцима Скупштине.

Табела 12. Одбор за питања младих за период 2017-2020. година

Р.бр.	Име и презиме	Функција у одбору	Позиција
1.	Милана Мариновић	Предсједник	одборник
2.	Бојан Вујановић	Замјеник предсједника	одборник
3.	Гордана Боројевић	Члан	спољни сарадник
4.	Душко Зеџ	Члан	спољни сарадник
5.	Миљана Зорић	Члан	спољни сарадник
6.	Мирјана Гороња	Члан	спољни сарадник
7.	Нинослав Умићевић	Члан	спољни сарадник

Извор: Скупштина општине Нови Град

Када се посматра старосна структура одборника Скупштине општине Нови Град евидентно је да највише одборника припада категорији од 40 до 59 година живота, а најмање припада групи 60 и више година живота те у групу од 18 до навршених 29 година живота.

Табела 13. Старосна структура одборника у Скупштини општине Нови Град

Мандат	Пол			Навршене године живота			
	м	ж	укупно	18 до 20	30 до 39	40-59	60 и више
2008	22	5	27	2	1	23	1
2012	21	5	26	2	6	17	1
2016	19	7	26	5	3	14	4

Извор: Завод за статистику Републике Српске, Статистички годишњак 2014. године

4. АНАЛИЗА ИСТРАЖИВАЊА О ПРОБЛЕМИМА И ПОТРЕБАМА МЛАДИХ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

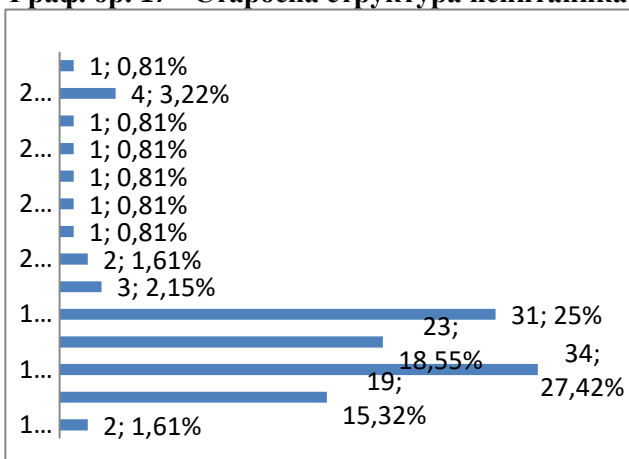
Циљ истраживања под називом „Проблеми и потребе младих у општини Нови Град“ је био да се прикупе неопходни подаци за израду документа, промовише израду документа, те да се подстакну млади да се укључе у израду документа. Анкетно истраживање је проведено у периоду од октобар/децембар 2018. године. Упитник о проблемима и потребама младих на територији општине Нови Град испунило је укупно 160 испитаника старосне доби од 15 до 30 година. Истраживање је обављено у сарадњи са средњим школама на подручју општине Нови Град и Омладинским центром за креативност и иницијативу ОЦКИ. Истраживање је трајало од 01.10.2018. до 10.12.2018. године. Ово истраживање је била основа за утврђивање проблема и потреба младих са подручја општине Нови Град, а на основу чега су дефинисани приједлози за побољшање положаја младих у друштву као и квалитета живота младих у оквиру Омладинске политике општине Нови Град 2019-2023.

Упитник са састојао од 64 питања. Анкетирање је било анонимно, а испитаници су упознати са сврхом истраживања. Питања у анкетном упитнику су била подјељена на 14 области из свакодневног живота младих и то:

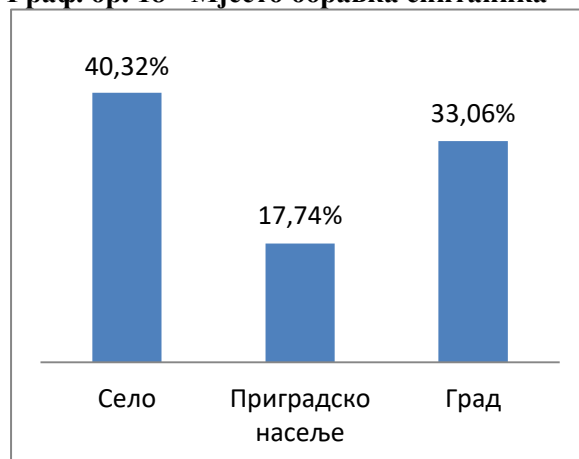
- Структура испитаника,
- Запосленост,
- Стамбено питање младих,
- Слободно вријеме младих,
- Потребе младих у локалној заједници,
- Пороци код младих,
- Здравље младих,
- Мобилност младих,
- Планови за будућност,
- Образовање младих,
- Активизам код младих,
- Сигурност младих,
- Млади и политика, и
- Положај младих у локалној заједници;

Од укупног броја испитаних 60% су женског пола и 40% мушког пола. С обзиром да је анкетни упитник рађен у сарадњи са средњим школама, било је очекивано да ће највећи број испитаника бити у добној групи од 15 до 18 година.

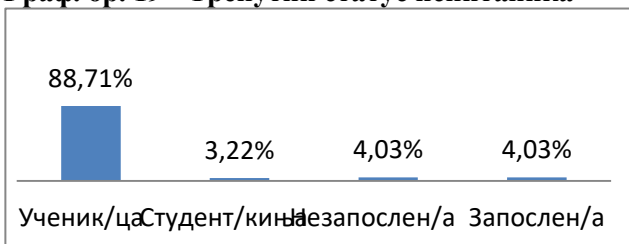
Граф. бр. 17 - Старосна структура испитаника

Граф. бр. 18 - Мјесто боравка испитаника

Граф. бр. 19 - Тренутни статус испитаника

4.1 Запосленост код младих

Граф. бр. 20 - Тренутни статус запослења

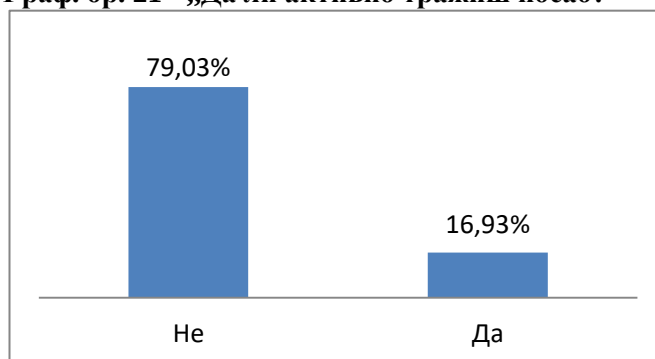

С обзиром да су највећи број испитаника средњошколци, 62% испитаника је изјавило да нису запослени. Само 4,8 % испитаника је запослено. Највећи број испитаника, или 21,78%, није одговорило на питање о својим примањима, а најмање испитаника или по 1 анкетирано лице је одговорило да има мјесечна примања од 160 КМ, 350 КМ, 400 КМ, 450 КМ и 1000 КМ. 16,13% испитаника има примања од 50 КМ мјесечно.

Имајући у виду структуру и број испитаника, добијени подаци не приказују стварно стање запослености младих на подручју општине Нови Град те као такви не могу бити квалитетна основа за стратешко фокусирање и планирање програма, пројеката и мјера у овој области.

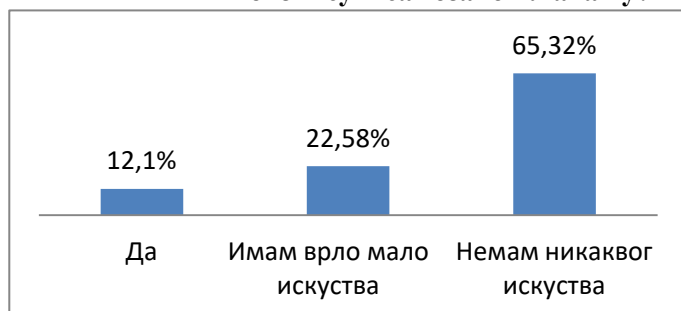
Граф. бр. 21 - „Да ли активно тражиш посао?“

79,03% испитаника тренутно не тражи посао док је њих 16,93% одговорило да активно тражи посао. На питање на који начин тражиш посао највећи број испитаника или 74,19% је одговорило да не тражи посао. Овакве резултате опет можемо приписати чињеници да је анкета рађена у сарадњи са средњим школама те да су главни испитаници били ученици средњих школа на подручју општине Нови Град.

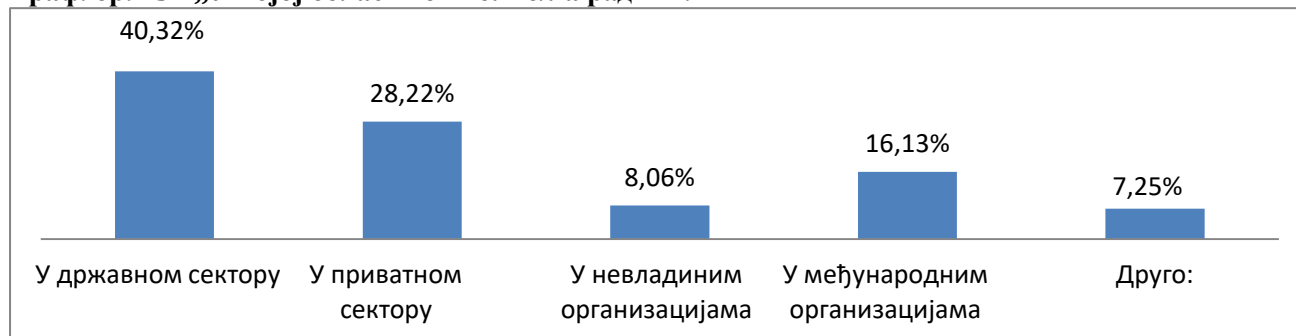
44,35% испитаника, сматра да је недостатак радних мјеста разлог због којег се млади људи тешко запошљавају. Као разлоге теже запошљивости младих испитаници наводе и неусклађеност образовних програма са потребама тржишта рада, недовољну упућеност младих у могућности запошљавања као и непостојање адекватних програма запошљавања. Највећи број испитаника или 46,77% сматра да је познанство најважнији фактор за налажење посла. На другом мјесту је политичка припадност док је занемарив број испитаника изјавио да су стручност, степен образовања па чак и срећа главни фактор за налажење посла.

Граф. бр. 22 - „Да ли имаш искуства у малом бизнису и samozapošljavanju?“

На питање да ли имају искуства у малом бизнису највећи број испитаника или 65,32% је одговорио да нема никаквог искуства, 22,58% испитаника је одговорило да има врло мало искуства док је тек 12,1% испитаника изјавило да имају искуства у малом бизнису.

Граф. бр. 23 - „У којој области би волио/ла радити?“

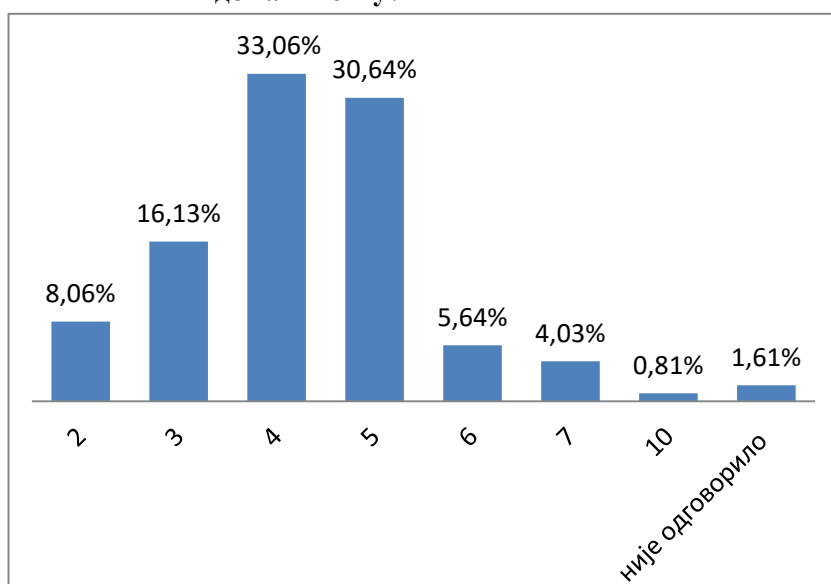

Највише анкетираних је изјавило да би вољели да запослење нађу у државном/јавном сектору, иза чега слиједи приватни сектор. Занимљив је податак да је значајан број младих изјавио да би вољели да запослење пронађу у невладиним и међународним организацијама. Добијени подаци указују на то да, због недовољне мотивисаност и недостатка подршке за бављење предузетништвом и започињање властитог бизниса, своју професионалну будућност млади најчешће виде у јавном сектору.

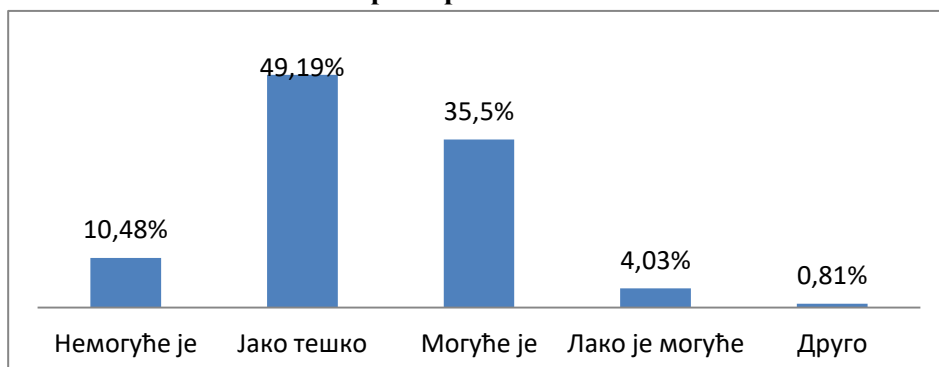
4.3 Стамбена питања младих

Граф. бр. 24 - „Колико особа, укључујући тебе, живи у домаћинству?“

Највећи број испитаника живи у четворчланим породицама након чега слиједе испитаници који живе у петочланим породицама. Исто тако, највећи број испитаника или 94,36% живи с једним или оба родитеља док је највећи број анкетираних лица, или 92,74%, живи у породичној кући/стану.

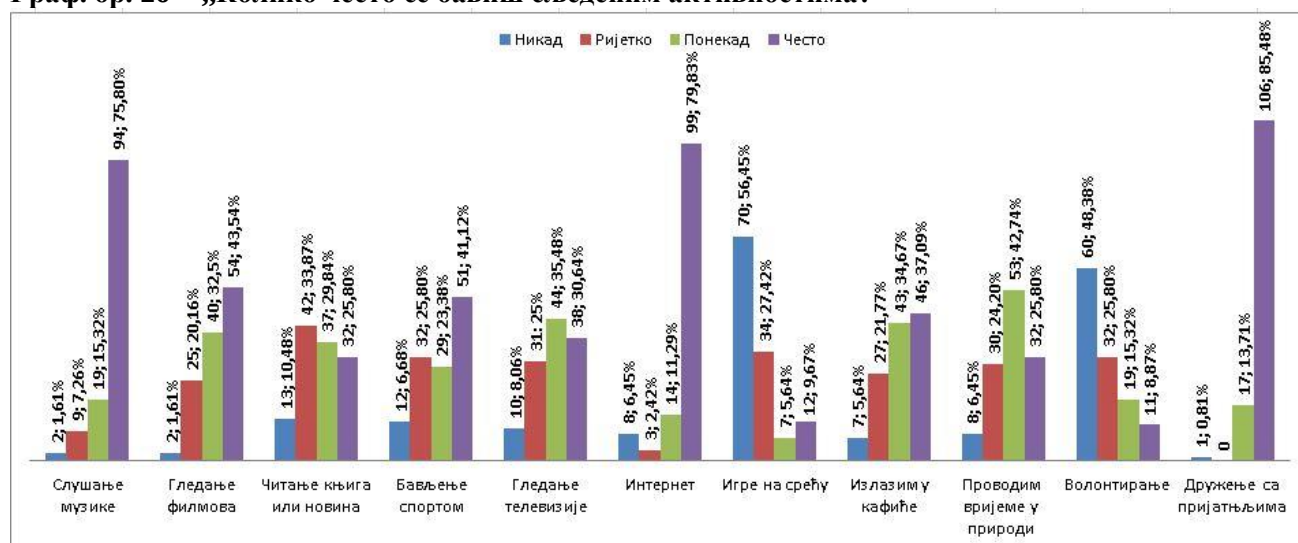
Граф. бр. 25 - „Мислиш ли да је код нас могуће да млади имају свој стамбени простор?“

Највећи број испитаника или 49,19% је мишљења да је јако тешко да млади код нас имају свој стамбени простор док њих 35,5% мисли да је то ипак могуће. 10,48% анкетираних сматра да је то немогуће.

4.4 Слободно вријеме младих

Граф. бр. 26 - „Колико често се бавиш следећим активностима?“

Резултати анализе упражњавања одређених активности у слободном времену су показали следеће:

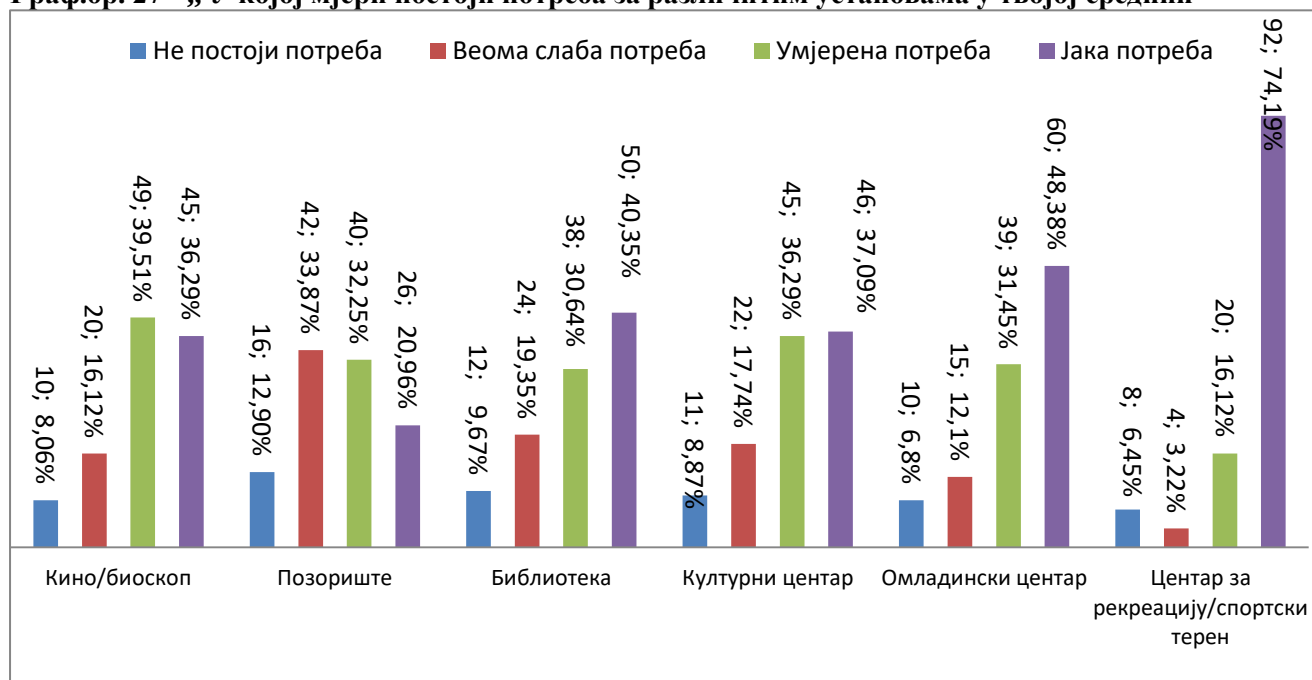
- **Слушање музике** - 75,80% испитаника је одговорило да често слуша музику док је само 1,61% испитаника одговорило да никада не слуша музику.
- **Гледање филмова** - 43,54% испитаника је одговорило да често гледа филмове, 20,16% је одговорило ријетко и 1,61% одговорило никад.
- **Читање књига/новина** - највише испитаника, или 33,87%, је одговорило да ријетко чита, 10,48% је одговорило да никад не чита док је 25,80% испитаника одговорило да често чита.
- **Бављење спортом** - 41,12% испитаника је одговорило често, а најмање испитаника, или 6,68%, је одговорило никад.
- **Гледање телевизије** - 35,48% испитаника је одговорило да понекад гледа телевизијски програм док је најмањи број њих, или 8,06%, одговорило да никад не гледа телевизијски програм.
- **Интернет** - као што је и било очекивано, 79,83% испитаника је одговорило да често користи интернет док је тек њих 6,45% одговорило да никад не користи интернет.
- **Игре на срећу (лото, бинго, кладионице...)** - највећи број испитаника, или 56,45, је одговорио да никад не игра игре на срећу док је 9,67% испитаника одговорило да често игра игре на срећу.
- **Изласци у кафиће, клубове или дискотеке** - највећи број испитаника или њих 37,09% је изјавио да често излази на ова мјеста, а најмање или 5,64% их је одговорило да никада не излази на ова мјеста.
- **Проводи вријеме у природи (шетња, планинарење, бициклизам)** - највећи број испитаника, 42,74%, је одговорио да понекад проводи вријеме у природи, а најмање испитаника или 6,45% је одговорило да никад не проводи вријеме у природи. 25,80% испитаника је одговорило да често проводи вријеме у природи.
- **Обавља волонтерске активности** - највећи број, или 48,38% испитаника је одговорило да никад не обавља волонтерске активности, а најмање испитаника, или 8,87%, је одговорило да често обавља волонтерске активности.

- **Дружење с пријатељима** - највише испитаника, или њих 85,48% је одговорило да се често дружи са пријатељима, да се понекад дружи са пријатељима је одговорило 13,71 % испитаника док је тек један испитаник одговорио да се никада не дружи са пријатељима.

Из презентованих података се може закључити да млади своје слободно вријеме у највећем броју случајева проводе на интернету а иза чега слиједи слушање музике, гледање филмова, бављење спортским активностима, гледање телевизије и провођење времена у природи. Када посматрамо податке везане за читање књига може се закључити да тек мањи број испитаника редовно чита књиге (или новине). Такођер, само 8,87% испитаника је узјавило да често учествује у волонтерским активностима.

4.5 Потребе младих у локалној заједници

Граф.бр. 27 - „У којој мјери постоји потреба за различитим установама у твојој средини“

Подаци из графика на број 27 се могу разврстати у 6 подгрупа:

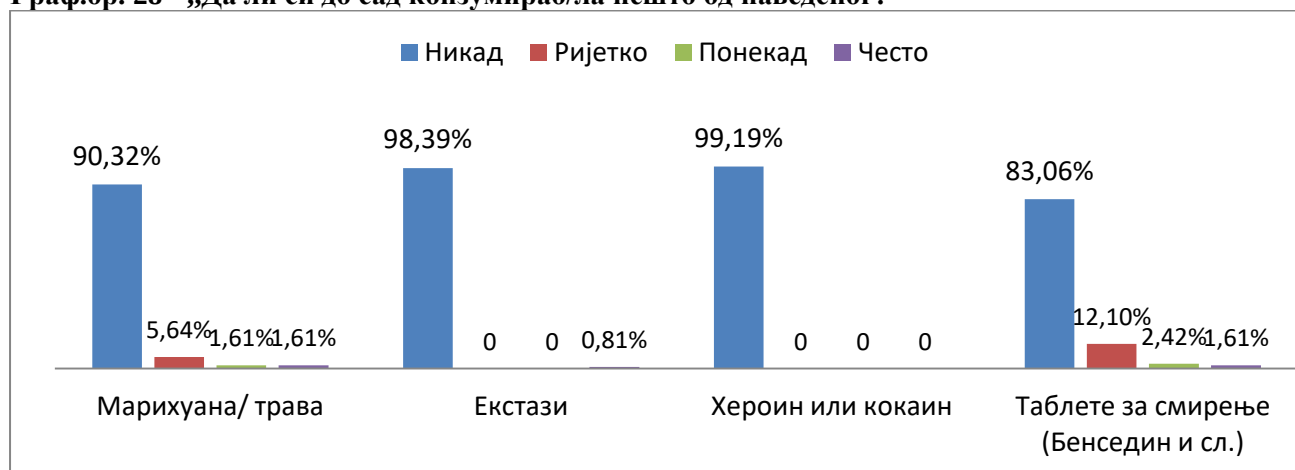
- **Кино/биоскоп** - највећи број испитаника или 49,4% је одговорио да постоји умјерена потреба за кином/биоскопом, најмањи број или 8,06% испитаника је одговорио да не постоји потреба за овим типом установе док је 36,29% испитаника одговорило да постоји велика потреба за кином/биоскопом.
- **Позориште** - највећи број младих сматра да постоји веома слаба потреба за позориштем, да постоји умјерена потреба изјавило је 32,26% испитаника, да за позориштем јака потреба одговорило је 20,97% испитаника а да уопште не постоји потреба за позориштем одговорило је 12,90% испитаника.
- **Библиотека** - 40,32% испитаника сматра да постоји јака потреба за библиотеком, 9,67% испитаника мисли да за библиотеком уопште не постије потреба док 30,64% испитаника сматра да за библиотеком постоји умјерена потреба.
- **Културни центар** - 37,09% испитаника сматра да постоји велика потреба за културним центром, а најмање испитаника или 8,87% сматра да не постоји потреба за културним центром на територији општине Нови Град док 36,29% испитаника сматра да постоји умјерена потреба за оваквим центром.

- **Омладински центар** - 48,38% испитаника сматра да постоји велика потреба за омладинским центром, 8,6% испитаника сматра да не постоји потреба за центром овог типа док 31,45% испитаника сматра да за омладинским центром постоји умјерена потреба.
- **Центар за рекреацију/спорт** - 74,19% испитаника сматра да постоји велика потреба за центром овог типа, да постоји умјерена потреба сматра 16,12% испитаника док свега 6,45% испитаника сматра да не постоји потреба за јединим оваквим центром.

4.6. Пороци код младих

Када говоримо о конзумирању цигарета, највећи број испитаника, или 81,45%, је одговорио да не конзумира цигарете, 10,48% испитаника је одговорило са „сваки дан“, док је 7,26% испитаника одговорило да повремено конзумира цигарете. На питање о конзумирању алкохола највећи број испитаника, или 35,48%, је одговорио да не конзумира алкохол, 27,42% испитаника су одговорили да ријетко конзумирају алкохол, 28,22% да алкохол конзумира само викендом, њих 4,83% конзумира алкохол више пута седмично док 3,22% испитаника конзумира алкохол сваки дан. Добијени подаци показују да је алкохол итекао присутан међу младима а највише забрињава чињеница да значајан број младих алкохол редовно конзумира викендима а одређен број њих и више пута седмично или свакодневно. Ипак, приближно трећина испитаника је изјавила да алкохол уопште не конзумира.

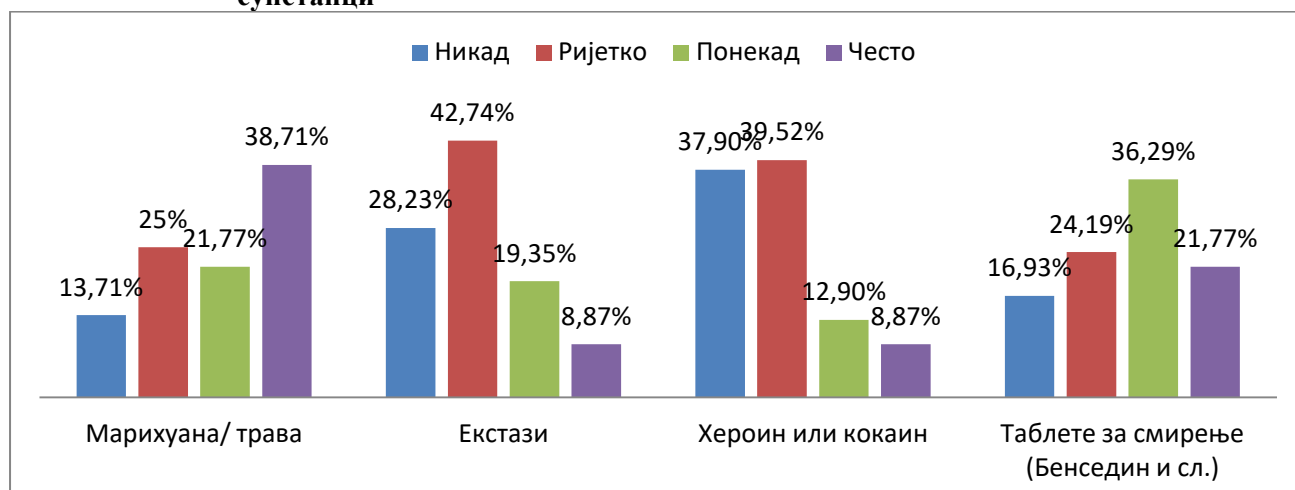
Граф.бр. 28 - „Да ли си до сад конзумирао/ла нешто од наведеног?“

Кад посматрамо податке о употреби наркотика видимо да су највеће вриједности, у свим наведеним супстанцама, означене са никад. На постављено питање одговорило је 99,2% испитаника.

- **Марихуана** - 90,32% испитаника је одговорило да никада није конзумирало марихуану, 5,65% је изјавило да ријетко конзумира марихуану, 1,63% је одговорило да понекад конзумира марихуану и 1,63% да марихуану конзумира често.
- **Екстази** - највећи број, или 98,39% испитаника, је одговорило да никада не конзумира поменуто супстанцу и 0,81% да екстази конзумира често.
- **Хероин или кокаин** – свих анкетираних који су дали одговор на ово питање су одговорили да никад нису конзумирали наведену супстанцу.
- **Таблете за смирење (бенседин и сл.)** – највећи број или 83,06% испитаника је одговорило да никад није конзумирало таблете за смирење, 12,10% испитаника је изјавило да ријетко конзумира поменуте супстанце, 2,42% је одговорило понекад и 1,61% испитаника је одговорило да често конзумира таблете за смирење.

Граф. бр. 29 - „Процијени у којој мјери мислиш да млади у твојој околини користе неке од супстанци“

Подаци приказани у графикону број 28 се значајно разликују у односу на податке из графикона број 27. Узимајућу у обзир оба графикона као и осјетљивост постављених питања, може се претпоставити да испитиваници нису довољно искрено одговарали на постављена питања или су одговоре давали паушално. Оно што јесте сигурно је то да су млади ипак упознати са проблемом кориштења психоактивних супстанци те да је одређен број њих имао или има контакт са истима. Иако подаци из графикона број 27 нису забрињавајући, подаци из графикона 28 показују да су психоактивне супстанце у значајној мјери присутне међу младима.

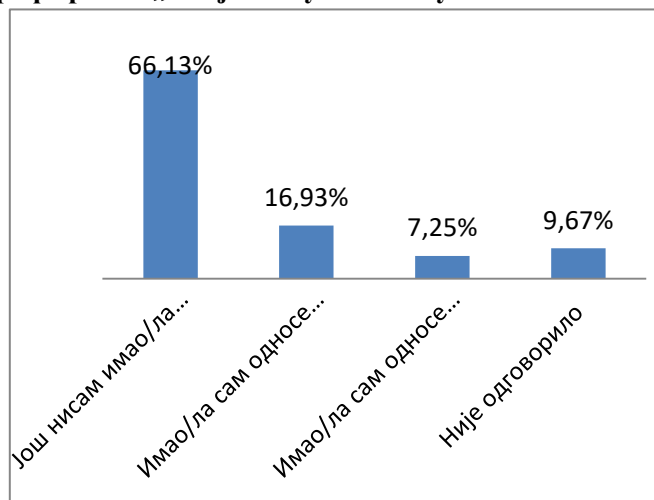
Резултати анкетања по одређеним категоријама психоактивних супстанци су сљедећи:

- **Марихуана** – Највећи број испитаника, или 38,71%, сматра да млади у њиховој околини често користе наведену супстанцу, 25% испитаника сматра да млади у околини марихуану користе ријетко, 21,77% сматра да млади ову супстанцу користе понекад док је тек је 13,71% испитаника изјавило да млади у њиховој околини уопште не користи марихуану. Наведени подаци указују на велику присутност марихуане међу младима те је 86,2% испитаника изјавило да марихуана присутна међу младима.
- **Екстази** – Највећи број испитаника, или 42,74%, сматра да млади у околини ријетко користе екстази док 8,87% испитаника сматра да млади у њиховој околини екстази користи често. Од укупног броја испитаника, њих 28,23% сматра да млади у њиховој околини никад не користе поменућу супстанцу. Подаци показују да је и екстази такођер у значајној мјери присутан код младих, иако не у мјери у којој је присутна марихуана.
- **Хероин и кокаин** – 39,52% испитаника сматра да млади ријетко користе поменуте супстанце док најмањи број испитаника, или 8,87%, сматра да млади често користе наведену супстанцу. 37,9% испитаника сматра да млади из њиховог окружења никад не користе поменуте супстанце. Подаци добијени анализом анкете показују да, од свих психоактивних супстанци, млади сматрају да се хероин и кокаин најмање користе међу младима.
- **Таблете за смирење** – Највећи број испитаника, или 36,29%, сматра да млади у њиховој околини понекад користе таблете за смирење, а најмањи број испитаника, или 16,93%, сматра да млади никад не користе поменућу супстанцу. 21,77% испитаника сматра да млади често користе таблете за смирење.

4.7 Здравље младих

Највећи прој испитаника, или 66,13% је одговорило да још није имао/ла сексуалне односе. 16,93% испитаника је одговорило да је имало односе са једним партнером, њих 7,25% је навело да је имало однос са више партнера. На ово питање одговор није дало 9,67% испитаника.

Граф.бр. 30 - „Твоје сексуално искуство“

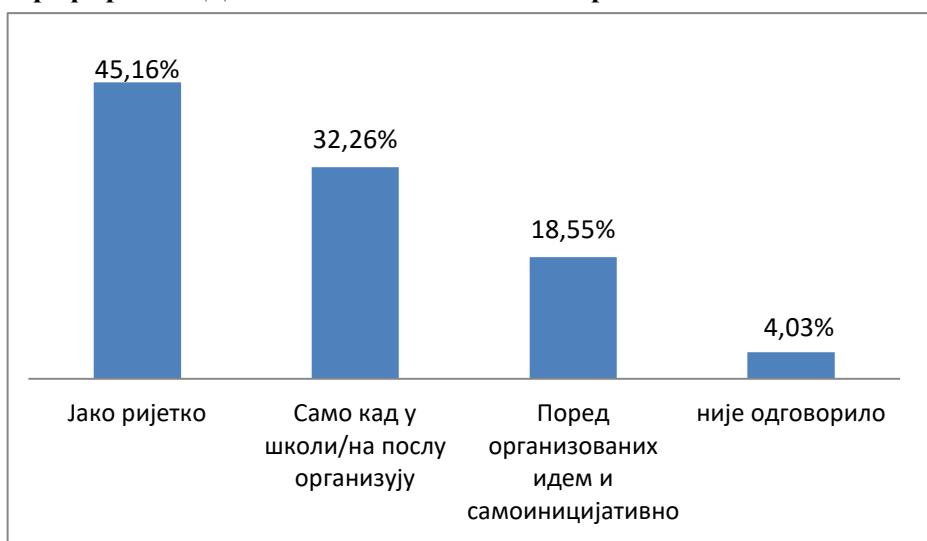
Граф.бр. 31 - „Користиш ли контрацепцију?“

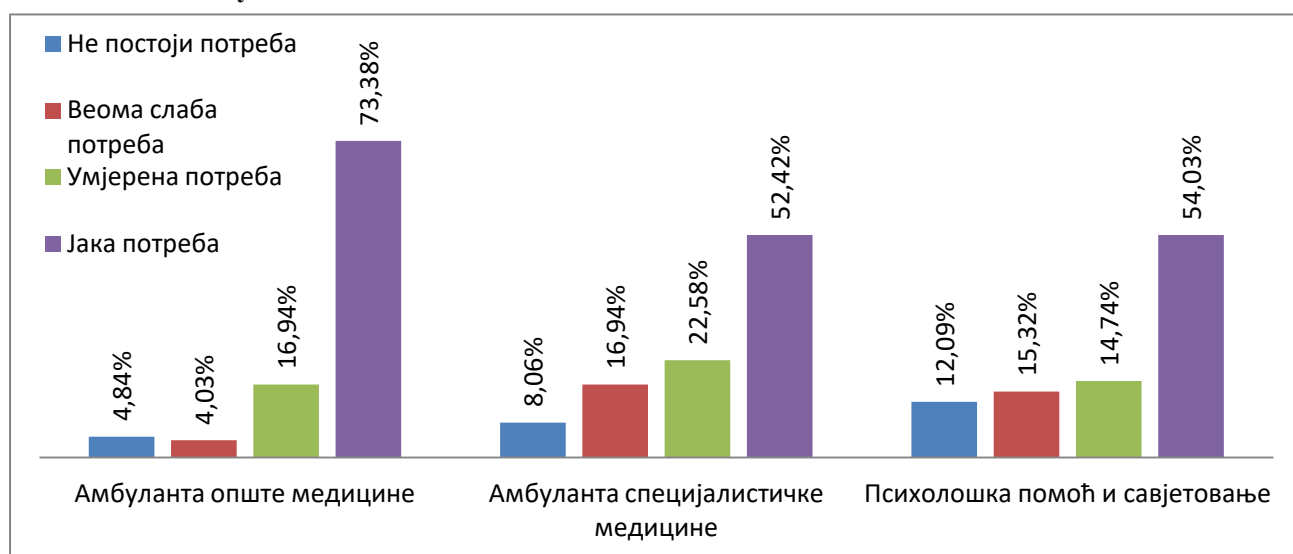
На ово питање највећи број испитаника, или 43,54%, је одговорило да никад не користи контрацепцију док је најмањи број испитаника, или 7,26%, изјавио да повремено користи контрацепцију. Само 9,67% испитаника је одговорило да редовно користи контрацепцијска средства. 11,29% испитаника изјавило је да не зна шта је контрацепција.

Највећи број испитаника или 45,16%, ријетко иде на редовне систематске прегледе, док њих 18,55% и самоиницијативно одлази на систематске прегледе. Ови подаци нису задовољавајући и показују да млади мало пажње посвећују своме здрављу а на систематске прегледе, у већини случајева, иду кад су организовани у склопу формалног образовања у школама.

Граф.бр. 32 - „Да ли идеш на систематске прегледе?“

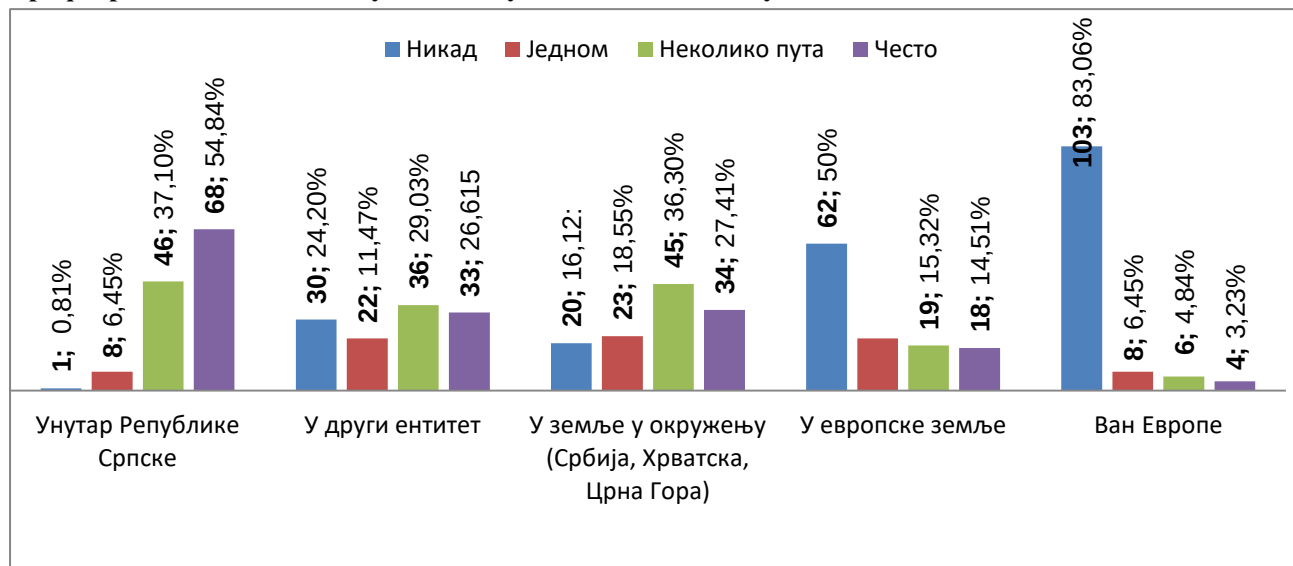
Граф.бр. 33 - „У којој мјери сматраш да у твојој заједници постоји потреба за здравственим установама?“

По мишљењу највећег броја испитаника, а када се говори о важности постојања одређених здравствених установа на подручју општине, највећа потреба постоји за амбулантом опште медицине, амбулантом специјалистичке медицине и психолошком помоћи и савјетовањем. Ово значи да је по мишљењу већине испитаника најважнија примарна здравствена заштита те је 73,4% испитаника изјавило да постоји јака потреба за амбулантом опште медицине.

4.8 Мобилност младих

Граф. бр. 34 - „Колико си путовао/ла у посљедњих годину дана?“

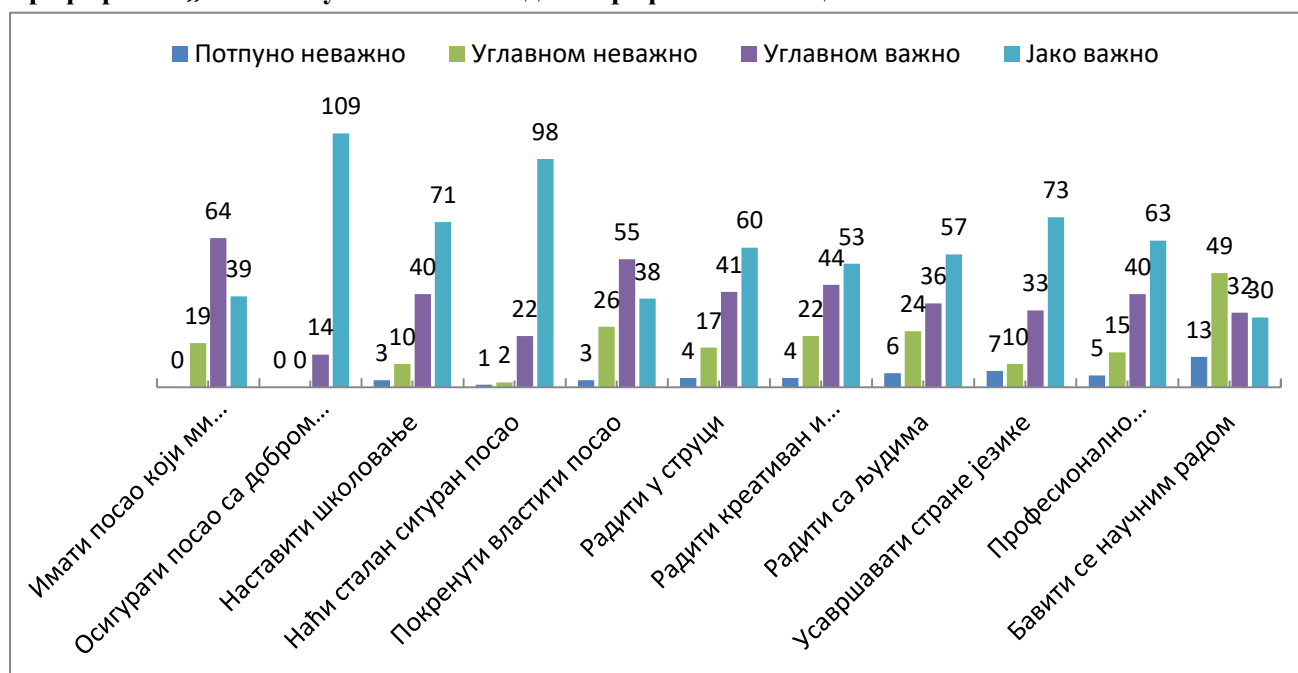
- **Унутар Републике Српске** – највећи број испитаника или 54,84% је одговорило да често путује унутар РС, 37,10% испитаника је одговорило да је неколико пута у протеклих годину дана путовало унутар РС док је тек 0,80% испитаника одговорило да у посљедњих годину дана није путовало унутар Републике Српске.
- **У други ентитет** – највећи број испитаника или 24,19% је одговорило да је неколико пута у протеклих годину дана неколико пута путовало у други ентитет, најмањи број испитаника или 17,74% је одговорило да је само једном путовало у други ентитет у

протеклих годину дана, 24,19% испитаника је одговорило да никада није путовало у ФБиХ док је 26,61% испитаника одговорило да често путује у други ентитет.

- **У земље у окружењу (Србија, Хрватска, Црна гора)** – највећи број испитаника или 36,29% је одговорило да је неколико пута у последњих годину дана путовало у земље у окружењу, најмањи број испитаника или 16,13% је одговорило са „никад“. 27,42% испитаника је одговорило да често путује у земље у окружењу док је 18,55% испитаника изјавило да су само једном путовали у земље окружења у последњих годину дана.
- **У европске земље** – највећи број испитаника или 50% је одговорило да ниједном у последњих годину дана није путовало у неку од европских земаља, најмањи број испитаника или 14,51% је одговорило да често путује у европске земље, „неколико пута“ је одговорило 15,32% испитаника а 17,74% испитаника је одговорило да је једном у последњој години путовало у земље Европе.
- **Ван Европе** –83,06% испитаника је одговорило да никад није путовало ван Европе у последњој години, 6,45% испитаника је одговорило да је ван Европе путовало једном у последњих годину дана, 4,83% испитаника је одговорило „неколико пута“ док је 3,28% испитаника одговорило да је често путовало ван Европе у последњој години.

4.9 Планови за будућност- отићи или остати

Граф.бр. 35 - „Колико су ти важни следећи професионални циљеви?“

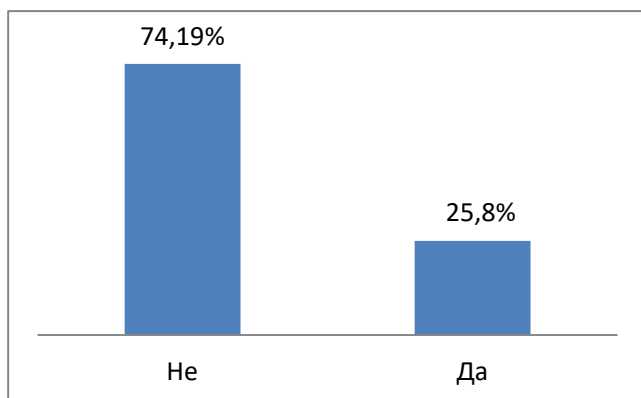

Када се ради о будућим плановима младих, односно професионалним циљевима које желе да остваре, резултати анкете су следећи:

- **Имати посао који ми омогућава што више слободног времена** – 51,61% испитаника је навело да има је углавном важно имати посао који им омогућава што више слободног времена, 31,45% је навело да им је то јако важно док ниједан испитаник није изјавио да му је то потпуно неважно.
- **Осигурати посао са добром платом** – највише испитаника или 87,91% је навело да им је углавном важно да осигурају посао са добром платом док ниједан испитаник није навео да му је то неважно.

- **Наставити школовање** - наставак школовања је као јако важан професионални циљ навело 57,26% испитаника, а најмањи број испитаника или 2,42% за овај циљ је навело као потпуно неважно.
- **Наћи сталан сигуран посао** - највећи број анкетираних или 79,03% је истакло овај циљ као јако важан, најмање испитаника или 0,80% је навело да је овај циљ потпуно неважан, да је углавном неважан је навело 1,61% испитаника и да је углавном важан је навело 17,74% испитаника.
- **Покренути властити посао**- покретање властитог посла највећи број испитаника или 44,35% је навело као углавном важан професионални циљ, најмање анкетираних или 2,42% је навело да је то потпуно неважно, да је то углавном неважан професионални циљ сматра 20,97% испитаника док 30,64% испитаника за овај професионални циљ сматра да је јако важан.
- **Радити у струци** – највећи број испитаника или 48,39 сматра да је посао у струци јако важан, најмање анкетираних или 3,22% сматра да је рад у струци као професионални циљ јако неважан, да је углавном важан сматра 33,06% испитаника а 13,71% испитаника сматра да је то углавном неважно као преофесионални циљ.
- **Радити креативан и динамичан посао** – највећи број испитаника или 42,74% овај професионални циљ навело као јако важан, да је углавном важан навело је 35,48% испитаника док је најмање испитаника или 3,22% навело да је радити креативан и динамичан посао потпуно неважно.
- **Радити са људима**- највећи број испитаника или 45,97% је рад са људима навело као јако важно, најмање испитаника или 4,84% је овај циљ навело као јако неважан, да је углавном важно је навело 29,03% а 19,35% испитаника је навело да је ово углавном неважно.
- **Усавршавати стране језике** – 58,87% испитаника је усавршавање страних језика навело као јако важан професионални циљ, најмањи број испитаника или 5,64% је овај циљ навело као потпуно неважан, да је углавном неважан навело је 8,06% испитаника а да је то углавном важно сматра 26,61% испитаника.
- **Професионално усавршавање** – 50,80% испитаника је навело да је професионално усавршавање јако битно, најмањи број испитаника или 4,03% је ово навело као јако неважно, да је углавном неважно је изјавило 12,10% испитаника а 32,26% испитаника је навело да је професионално усавршавање углавном важно.
- **Бавити се научним радом** – највећи број испитаника или 39,51% сматра да је бављење научним радом углавном неважно, најмањи број испитаника или 10,48% за овај циљ сматра да је јако неважно, да мје бављење научним радом углавном важно сматра 25,80% испитаника док 24,19% испитаника сматра ово јако важним.

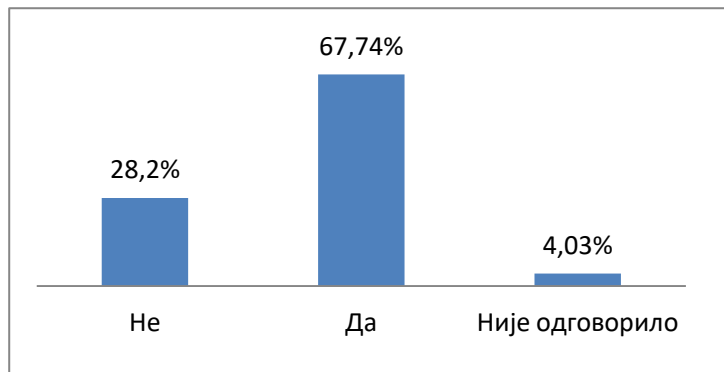
Граф. бр. 36 - „Да ли видиш будућност у мјесту гдје живиш?“

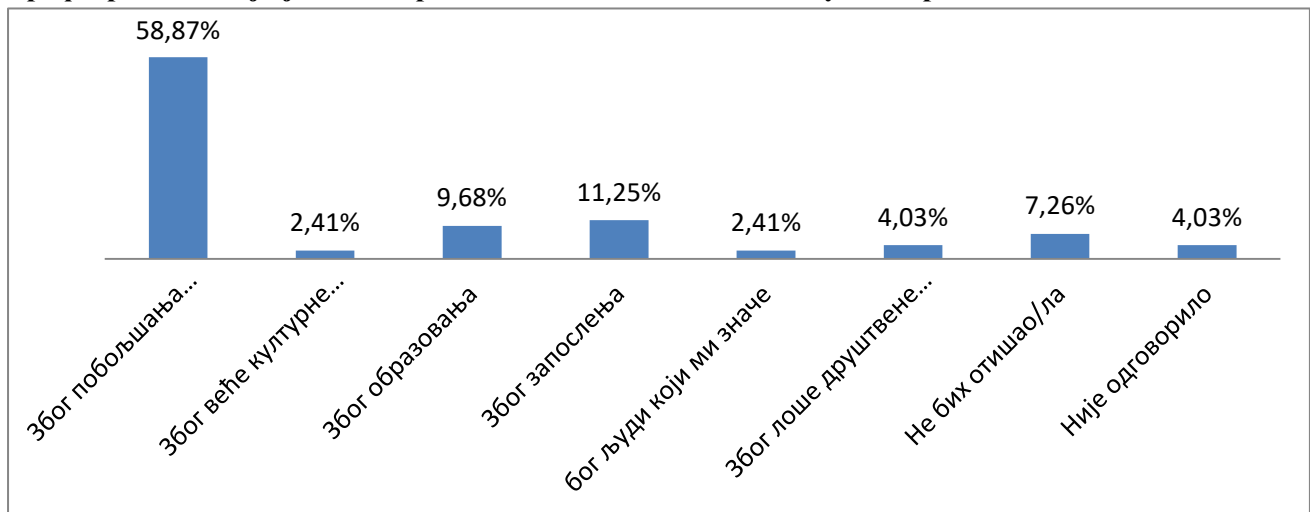
Забрињавајући податак је да је 74,19% испитаника одговорио да своју будућност не види на подручју општине Нови Град. Тек 25,81% испитаника је изјавило да своју будућност види у тренутном мјесту боравка. Такођер, највећи број испитаника, или 66,94%, је одговорило да жели да се пресели у друго мјесто у земљи. Као главни разлог због којег би отишли из мјеста у којем живе 52% испитаника је навело да је то побољшање стандарда живота.

Граф. бр. 37 - „Да ли би желио/ла да иселиш у иностранство?”

67,74%, испитаника је одговорило да би жељело да се одсели у иностранство док је 28,2% испитаника одговорило да се неби одселило. Највећи број испитаника, или 43,55%, наводи како жели да исели у земље Западне Европе, најмањи број или 12,10% испитаника жели да исели у земље у окружењу (Србија, Хрватска, Црна Гора), 24,19% испитаника жели одселити у сјеверну Америку.

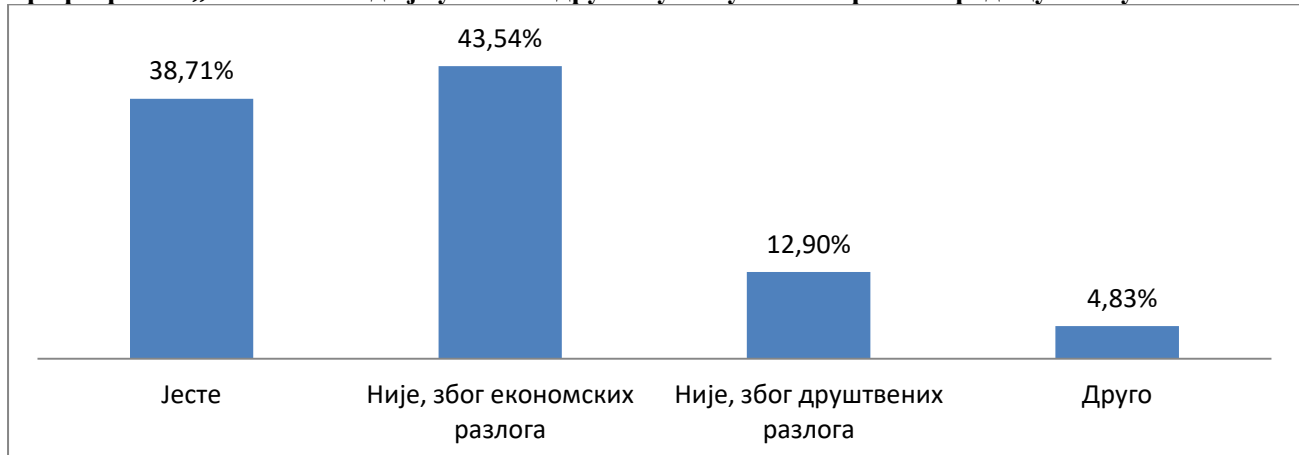

Граф. бр. 38 - „Који је главни разлог због кога би отишао/ла у иностранство?”

Као главни разлог евентуалног иселења у иностранство 58,87% испитаника је навело побољшање стандарда живота, иза чега слиједи већа културна разноликост, образовање, запослење али и лоше друштвена атмосфера у тренутном мјесту живљења. Тек 7,26% испитаника је изјавило да се уопште неби одселили из садашњег мјеста живљења.

Граф. бр. 39 - „Мислиш ли да је у нашем друштву могуће остварити породицу какву желиш?”

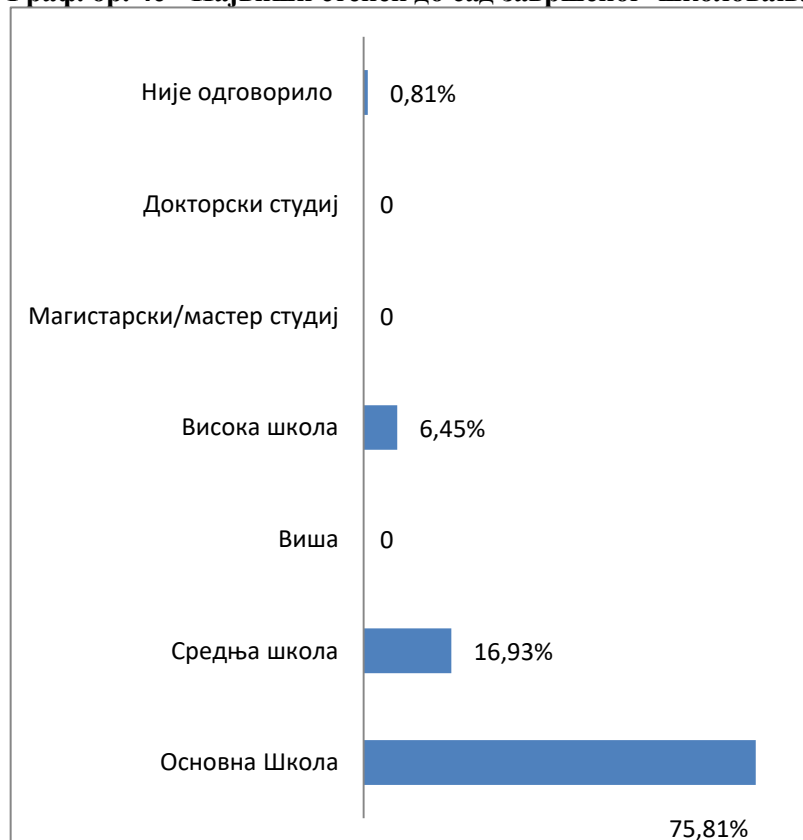

Највећи број испитаника или 43,54% сматра да у нашем друштву није могуће остварити породицу какву жели због, прије свега, економских разлога. 38,71% испитаника сматра да је могуће у нашем друштву остварити породицу какву жели док 12,90% испитаника сматра да то

уопште није могуће због друштвених разлога. На питање како замишљају своју будућност, највећи број испитаника или 83,06% је одговорило да се види у браку са заснованом породицом. У ванбрачној заједници се види 5,65% испитаника док се као сам/а без партнера/партнерке и дјеце види 7,26% испитаника.

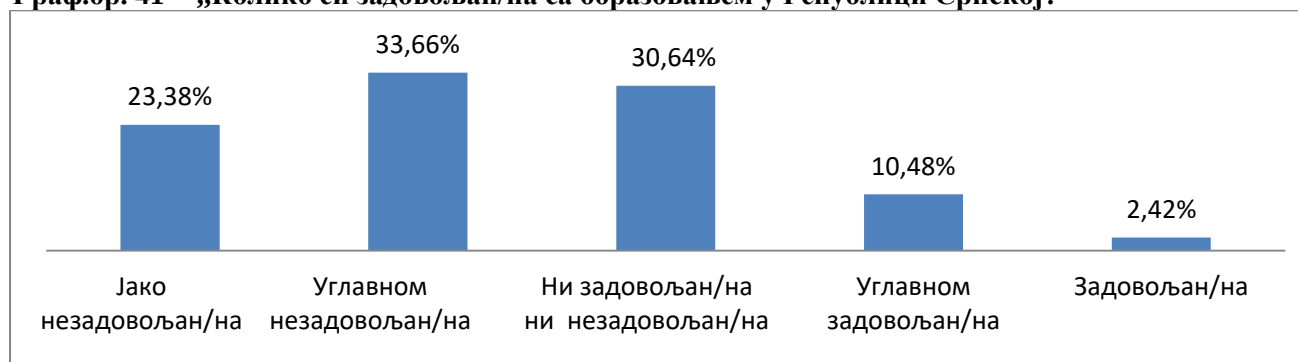
4.10. Образовање младих

Граф. бр. 40 - Највиши степен до сад завршеног школовања

Са обзиром да се анкетирање вршило у сарадњи са средњим школама одговор на питање из графикана број 25 је и био очекиван. Према добијеним подацима, највећи број испитаника или 75,81% има завршену основну школу, средњу школу је завршило 16,93% испитаника, високу школу 6,45% испитаника. Такођер, 44,35% испитаника су сами одлучили о свом занимању, а најмањи број или 1,61% испитаника је у одабиру занимања имало савјетника. Препорука пријатеља при избору занимања је помогла код 2,42% испитаника, препорука родитеља код 9,67% испитаника а 41,93% испитаника је одговорило да још није одлучило о своме будућем занимању.

Граф.бр. 41 - „Колико си задовољан/на са образовањем у Републици Српској?“

Кад је ријеч о образовању у Републици Српској највећи број испитаника, или 33,06%, је одговорило да су углавном незадовољни, а најмањи број испитаника или 2,42% наводи да је задовољно а да је углавном задовољно је изјавило 10,48% испитаника док је 23,38% испитаника одговорило да је јако незадовољно образовањем у Републици Српској. Највећи број испитаника или 37,90% је одговорило да би се наредије школовало на државној школи или факултету у иностранству, на приватној школи или факултету код нас би се школовало

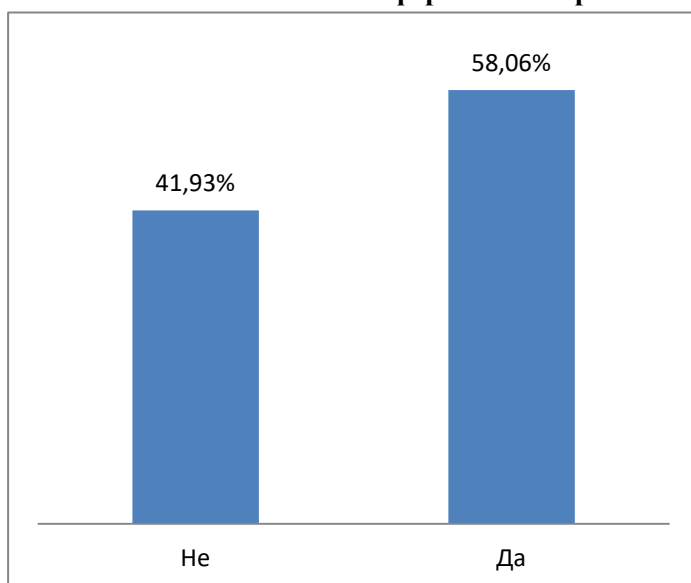
2,10% испитаника док би се на државној школи или факултету код нас школовало 29,83% испитаника.

Наведени подаци указују на то да су млади у већини случајева незадовољни системом образовања у Републици Српској и тај став подржава 70% испитаника. Када се говори о установама на којима би испитаници најрадије студирали највише број испитаника се изјаснио за неку од државних образовних установа у иностранству.

4.11 Активизам младих

Већина испитаника, или 58,06%, је одговорило да је имало прилику да похађа неки од облика неформалног образовања, док такву прилику није имало 41,93% испитаника. 56,45% испитаника је изјавило да нису чланови омладинских организација, док је 29,03% је испитаника одговорило да јесу члан неке од омладинских организације.

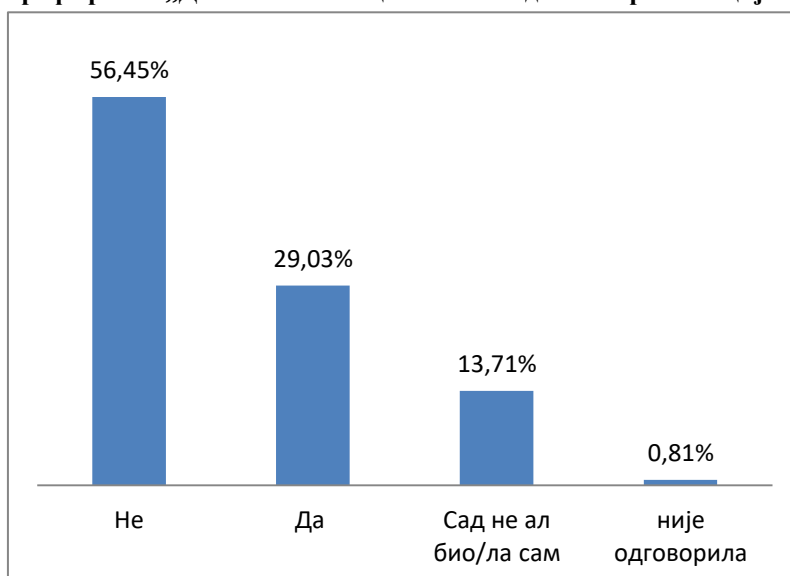
Граф. бр. 42 - „Да ли си имао/ла прилику да похађаш неки облик неформалног образовања?“

Подаци из графика број 42 и 43 показују да је већина младих имала прилику да похађа неки од облика неформалног образовања али да исто тако већина анкетираних није ангажована у раду неких од омладинских организација. Ако имамо у виду да се неформално образовање, у већини случајева, организује од стране омладинских и других организација онда се може закључити да већина анкетираних учествује у едукативним активностима омладинских и других организација али се активно не укључују у рад истих, било као активан члан или волонтер.

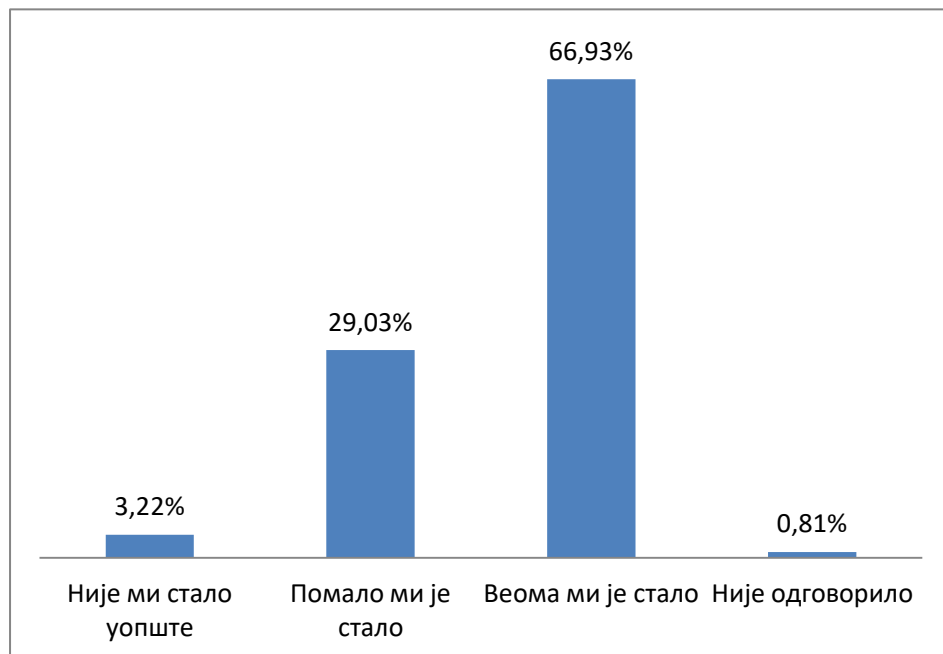
Када говоримо о волонтеризму и друштвено корисном ангажману, највећи број испитаника или 58,06% је одговорило да у последних годину дана није учествовало у овим или сличним активностима. 0,81% испитаника одговорило да је у последњих годину дана учествовало у вјерским активностима, да је помагало старијим лицима изјавило је 8,06% испитаника, њих 15,32% је одговорило да је учествовало у организацији спортских догађаја, у организацији културних догађаја је учествовало

Граф.бр. 43 - „Да ли си члан/ица неке омладинске организације?“

9,68% испитаника, у неким од јавних установа волонтирало је 2,41% испитаника, у активностима невладиних организација је учествовало 3,23% испитаника. Уопштено се може закључити да скоро 60% анкетираних није било друштвено ангажовано нити су учествовали у волонтерским активностима било које врсте.

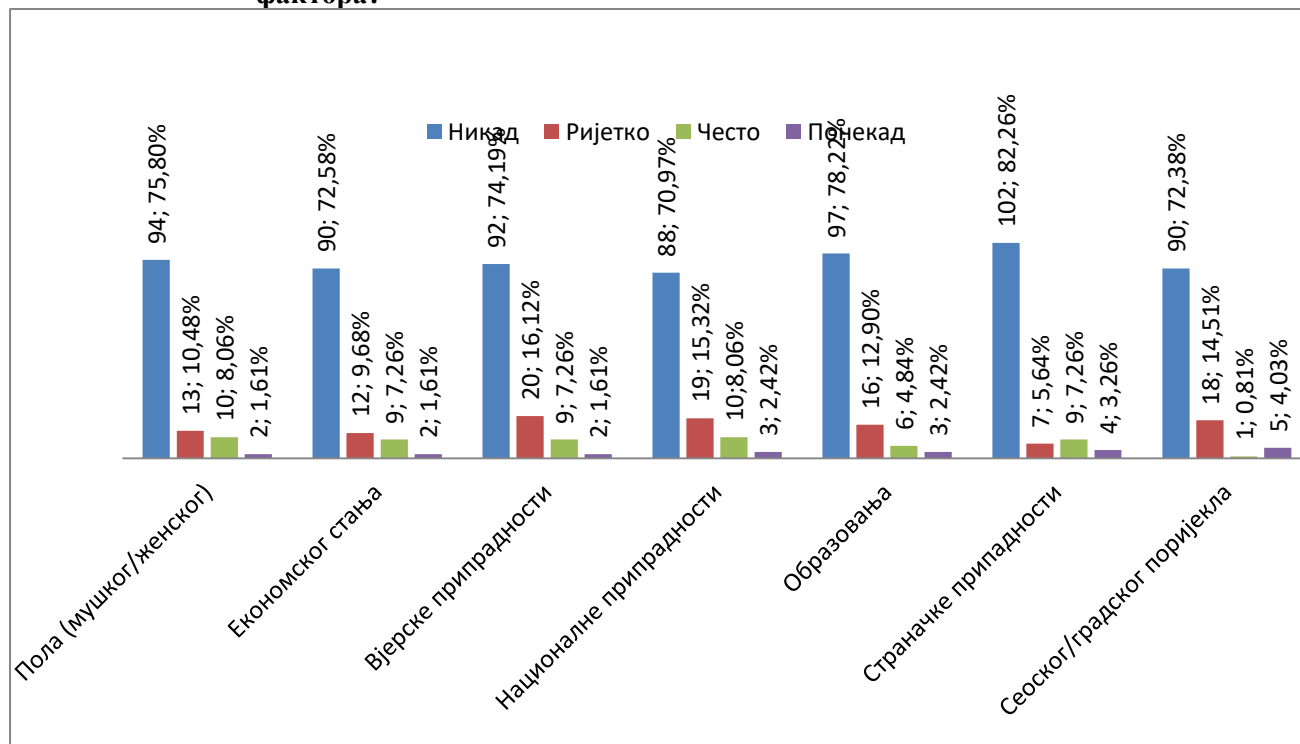
Граф. бр. 44 - „У којој мјери ти је стало до очувања животне средине?“

66,93% испитаника је изјавило да им је веома стало до очувања животне средине, 29,03% испитаника да им је помало стало док је њих 3,22% је навело да им није уопште стало до очувања животне средине. 33,87% испитаника сматра да није могуће очувати или поправити стање животне средине док њих 64,52 сматра да је то могуће бољом државном политиком, бољом едукацијом грађана или строжијим казнама.

4.12 Безбједност младих

Граф. бр. 45 - „Да ли се икад осјетио/ла жртвом дискриминације због неких од сљедећих фактора?“

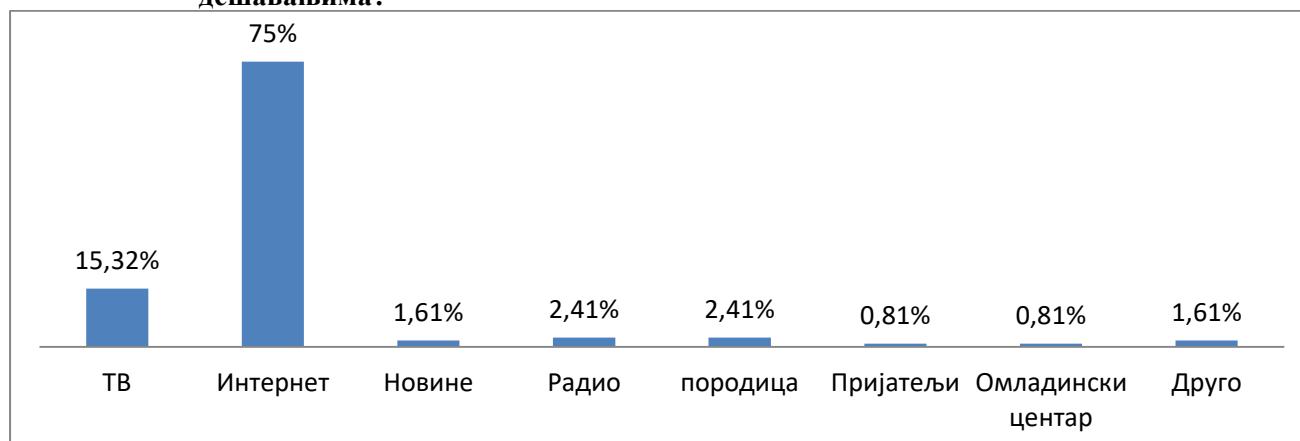

Када говоримо о искуствима испитаника са одређеним облицима дискриминације подаци добијени анкетирањем су показали сљедеће:

- **Дискриминација на основу пола** - 75,80% испитаника је одговорило да никад није осјетило дискриминацију на основу пола, 10,48% испитаника је одговорило да су били свједоци тога у ријетким случајевима, 8,06% испитаника је изјавило да често осјети дискриминацију на основу пола док 1,61% ову врсту дискриминације осјети често.
- **Дискриминација на основу економског стања** –72,58% испитаних је одговорило да није никад осјетило дискриминацију у вези са својим економским стањем, 9,67% испитаника је одговорило да је у ријетким случајевима осјетило ову врсту дискриминације док је 7,26% испитаника изјавило да ову врсту дискриминације осјети често.
- **Дискриминација на основу вјерске припадности** – овај вид дискриминације никад није осјетило 74,19% испитаника, 16,12% испитаника је одговорило са „ријетко“, 7,26% испитаника је одговорило да често осјети дискриминацију на основу вјерске припадности а најмањи број испитаника или 1,61% је изјавило да понекад осјети дискриминацију на основу вјерске припадности.
- **Дискриминација на основу национална припадност** – овај облик дискриминације никад није осјетило 70,97% испитаника, 15,32% испитаника је одговорило да ријетко осјети овај облик дискриминације док је 8,06% испитаника одговорило да често осјети дискриминацију на основу националне припадности.
- **Дискриминација на основу степена образовања** - 78,22% испитаника никад није осјетило ову врсту дискриминације, 12,90% испитаника овај вид дискриминације осјети повремено док 4,84% испитаника често осјети овај облик дискриминације.
- **Дискриминација на основу страначке припадности** – 82,26% испитаника никад није осјетило дискриминацију по овом основу, да ријетко осјети дискриминацију овог типа изјавило је њих 5,64%, 7,26% испитаника је одговорило да често осјети дискриминацију по питању страначке припадности док је најмањи број испитаника или 3,26% је изјавио да повремено осјети ову врсту дискриминације.
- **Дискриминација по основу мјеста живљења (село/град)** – 72,38% испитаника се изјаснило да никад није осјетило ову врсту дискриминације, дискриминацију на основу мјеста живљења ријетко осјети 14,51% испитаника, 4,03% испитаника је одговорило да повремено осјети овај вид дискриминације док је најмањи број испитаника, или 0,81%, изјавио да често осјети дискриминацију на основу мјеста живљења.

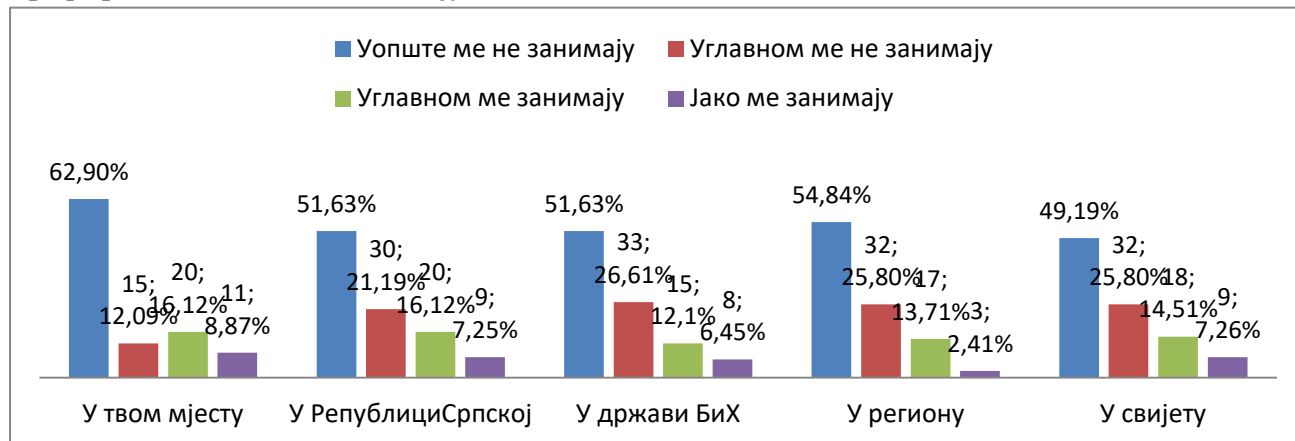
4.13 Млади и политика

Граф. бр. 46 - „Који је главни извор твог информисања о друштвеним и политичким дешавањима?“

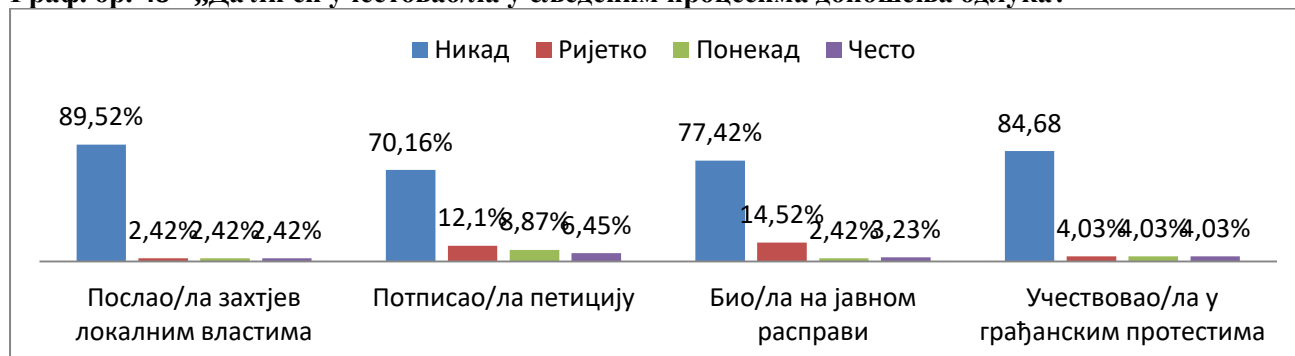
75% испитаника је навело интернет као главни извор информисања иза чега слиједи телевизијски програм, новине, радио, информисање од стране чланова породице, информисање од стране пријатеља и сл. Као што је и било очекивано за младе, интернет је за ову категорију главно средство информисања о друштвеним и политичким дешавањима.

Граф.бр. 47 - „Колико те занимају политичка дешавања?“

- **... у твом мјесту** – 62,9% је испитаника је одговорило да их уопште не занимају локална политичка дешавања, да их углавном незанимају изјавило је 12,09% испитаника, 16,12% њих је одговорило да их јако занимају политичка дешавања у њиховом мјесту живљења док је тек 8,87% испитаника одговорило да су јако заинтересовани за ова дешавања.
- **... у Републици Српској** – 51,63% испитаника је изјавило да их уопште не занима политичка ситуација у Републици Српској, да их углавном ме не занима 21,19% испитаника, њих 16,12% је одговорило да их углавном занимају дешавања у Републици Српској док је тек 7,25% испитаника изјавио да их ова дешавања јако занимају
- **... на нивоу БиХ** – 51,63% испитаника је изјавило да их политичка дешавања у БиХ уопште не занимају, да углавном нису заинтересовани изјавило је њих 26,61%, 12,15% испитаника је одговорило да их углавном занимају дешавања на нивоу БиХ док је тек 6,45% испитаника изјавило да су јако заинтересовани за политичка дешавања у држави .
- **... у региону** - 54,84% испитаника је одговорило да их уопште не занимају политичка дешавања у региону, да углавном нису заинтересовани изјавило је њих 25,80% и, 13,71% је одговорило да су углавном заинтересовани док је њих 2,41% јако заинтересовано.
- **... у свијету** – 49,19% испитаника је одговорило да их уопште не занимају свјетска политичка дешавања, да их углавном не занима одговорило је 25,80% испитаника, да су углавном заинтересовани изјавило 14,51% испитаника а да је јако заинтересовано за свјетска политичка дешавања изјавило је 7,26% испитаника.

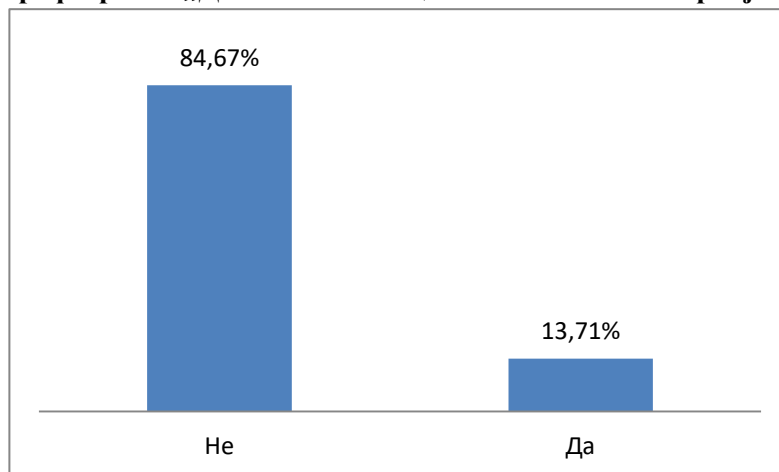
Граф. бр. 48 - „Да ли си учествовао/ла у сљедећим процесима доношења одлука?“

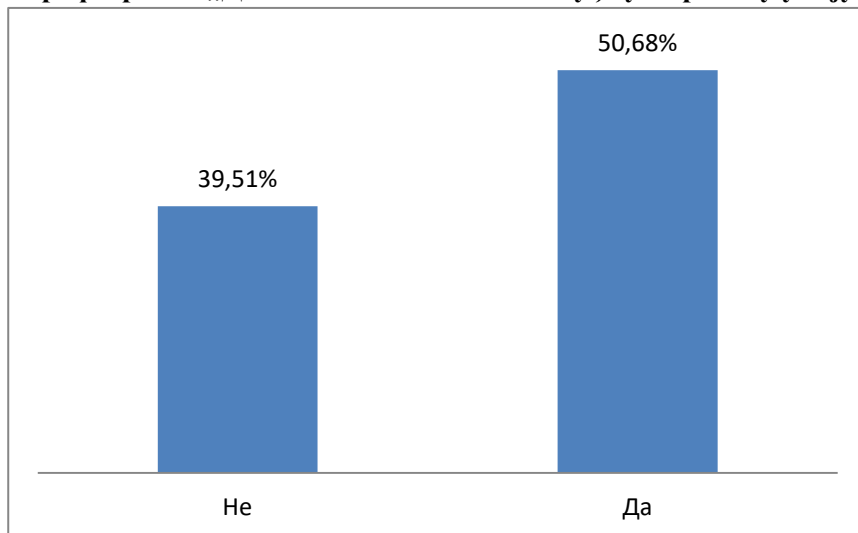
- **Послао/ла захтјев локалним властима** – 89,52% испитаника је одговорило да никад није послало захтјев локалним властима, 2,42% испитаника је одговорило да ријетко пошаље захтјев, њих 2,42% је изјавило „понекад“ и а 2,42% испитаника често пошаље захтјев локалним властима.
- **Потписао/ла петицију** –70,16% испитаника је одговорило да никад није потписало петицију, 12,10% испитаника је одговорило да је ријетко имало прилику за то, 8,87% испитаника је одговорило да је у одређеним петицијама учествовало неколико пута док је 6,45% испитаника има прилику да често учествује у петицијама.
- **Био/ ла на јавној расправи** –77,42% испитаника је одговорило да никад није учествовало на јавним расправама, ријетко присутно на јавним расправама је 14,52% испитаника а 3,23% је одговорило да често учествује на јавним расправама..
- **Учествовао/ла у грађанским протестима** – 84,68% испитаника је одговорило да никад није учествовало у грађанским протестима док је једнак проценат испитаника, 4,03%, изјавио да ријетко, понекад и често учествује на грађанским протестима.

Граф. бр. 49 - „Да ли си члан/ица неке политичке партије?“

На питање да ли си члан/ица неке политичке партије 84,67% испитаника је одговорило да није, док је 13,71% испитаника одговорило је члан/ица неке политичке партије. Такођер, 74,19% испитаника сматра да њихов глас нема утицај на политички живот, 18,55% испитаника сматра да је тај утицај мали док 7,26% испитаника мисли да њихов глас има утицај на политички живот.

Граф. бр. 50 - „Да ли би желио/ла да БиХ уђе у Европску унију?“

Анкета је показала и да 74,12% испитаника не познаје политичко уређење Републике Српске, 36,32% је упознато у малој мјери, да у потпуности познаје политичко уређење Републике Српске, да у потпуности познаје изјавило је 16,23% испитаника док је 5,64% испитаника изјавило да није упознато са политичким уређењем Републике Српске али да би вољели да се боље упознају. Политичко уређење Босне и Херцеговине не

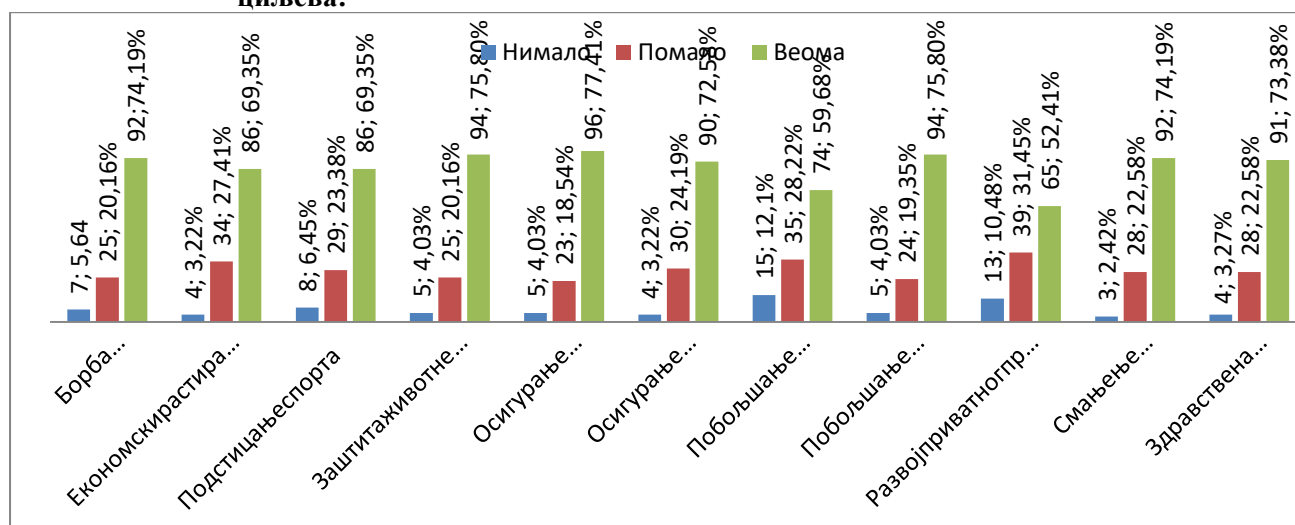
познаје 50,8% испитаника, да је у одређеној мјери упознато са политичким уређењем БиХ изјавило је 31,45% испитаника, 10,48% познаје у потпуности до је најмањи број испитаника, или 5,64%, изјавило да није упознато са политичким уређењем Босне и Херцеговине али да би вољели да се боље упознају.

59,68% испитаника жели да БиХ уђе у Европску унију, а 39,51% испитаника не жели да БиХ уђе у Европску унију. 43,53% испитаника је као главни разлог за улазак БиХ у Европску унију навело бољи животни стандард, да је главни разлог развој економије сматра 16,47% испитаника а иза чега као разлози слиједе демократизација друштва, могућност путовања, заштита људских права, већа могућност запошљавања и боље могућност за образовање.

Као главни разлог за неулазак БиХ у Европску унију 35,9% испитаника је навело угрожавање националног идентитета, 33,33% испитаника сматра да је разлог ограничавање права и слобода а иза чега слиједе економска зависност и угрожавање суверенитета државе.

4.14. Положај младих у локалној заједници

Граф. бр. 51 - „У којој мјери би се локалне власти требале посветити остваривању следећих циљева:“

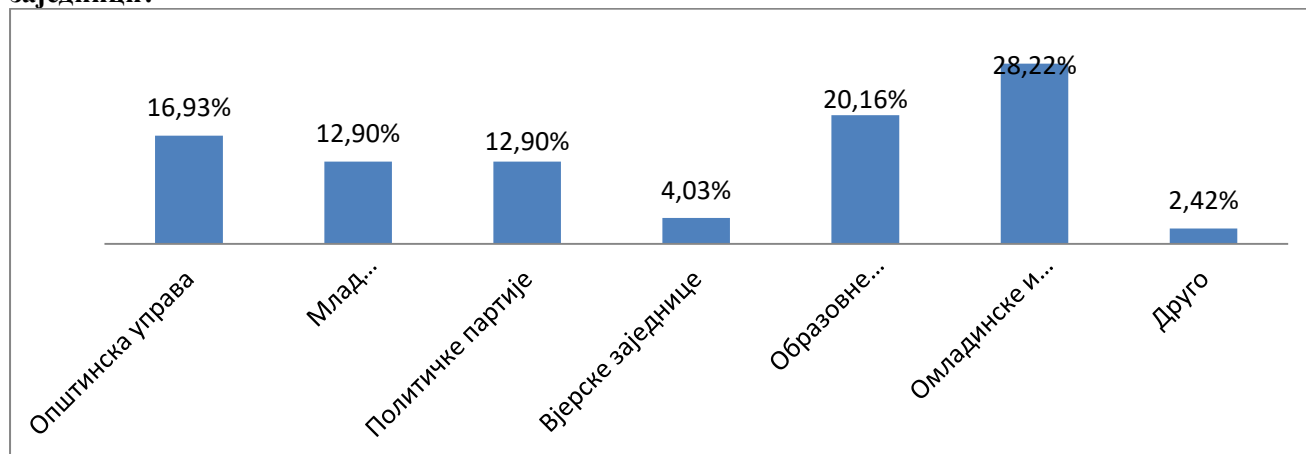

По мишљењу испитаника о питањима која се тичу дјеловања локалних власти у вези са остваривањем друштвених циљева резултати су следећи:

- **Борба против криминала и корупције** – 74,19% испитаника сматра да локалној власти ово треба да буде један од приоритета док 5,64% испитаника сматра да локална власт са овим не треба да се бави.
- **Економски раст и развој** – 69,35% испитаника мисли да се локална власт у великој мјери треба да се посветит овом питању а за 3,22% испитаника сматра да остварење раста и развоја није питање којем локалне власти треба да се посвете.
- **Подстицање спорта** – 63,93% испитаника мисли да је ово такођер један од приоритета којим треба да се баве локалне власти док 6,45% испитаника сматра да подстицање спорта не треба да буде у фокусу локалних власти.
- **Заштита животне средине** – 75,80% сматра да је ово један од циљева којима се локалне власти требају посветити у великој мјери док 4,03% испитаника мисли да ово није питање на којем треба да раде локалне власти.
- **Осигурање људских права и слобода** – 77,41% сматра да је ово циљ чијем остварењу локална власт треба да се посвети у великој мјери а 4,03% испитаника сматра да ово није питање за локалне власти.
- **Осигурање социјалне правде** – 72,58% мисли да је осигурање социјалне правде циљ чијем остварењу локална власт треба да се посвети у великој мјери а 3,22% испитаника мисли да се локална власт не треба да се ангажује у остваривању овог циља.

- **Побољшање положаја жена** - 59,68% испитаника мисли да се локалној власти један од главних циљева треба да буде и побољшање положаја жена док 12,1% испитаника мисли да се локална власт не треба да се ангажује по овом питању.
- **Побољшање положаја младих** – 75,80% анкетираних мисли да локална власт треба да се у великој мјери посвети остварењу овог циља а 4,03% испитаника мисли да се побољшању положаја младих локална власт не треба да се посвети нимало.
- **Развој приватног предузетништва** – 52,41% испитаника мисли да локална власт треба у великој мјери да се посвети развоју приватног предузетништва док 10,48% испитаника мисли да се остварењу овог циља локална власт не треба да се посвети нимало.
- **Смањење незапослености** – 74,19% испитаника сматра да је смањење незапослености циљ којем се локална власт треба да се посвети у великој мјери а 2,42% испитаника сматра да ово није питање којем треба да се посвете локалне власти..
- **Здравствена заштита** – 73,38% испитаника мисли да се локална власт у великој мјери треба посветити здравственој заштити становништва док 3,27% испитаника сматра да ово није питање за локалне власти.

Граф. бр. 52 - „Ко може најбоље да изрази проблеме и потребе младих у твојој локалној заједници?“

Највећи број испитаника или 28,22% мисли да омладинске и невладине организације могу најбоље да изразе проблеме и потребе младих, 20,16% испитаника сматра да су то образовне институције а иза чега слиједе локална општинска управа, млади градоначелник, политичке партије и вјерске заједнице. Највећи број испитаника је изјавио да је спреман дати допринос у побољшању положаја младих кроз ангажман у омладинским организацијама и учешће у различитим пројектима.

5. СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ

Ограниченост ресурса којима општина Нови Град располаже, с једне стране, и потреба да се креира стимулативно и просперитетно окружење за живот и рад младих, с друге стране, захтијевају да се, након свеобухватне анализе, изврши неопходно стратешко фокусирање. Добрим фокусирањем може да се омогући и олакша постизање жељеног напретка и поред ограничених материјалних и нематеријалних ресурса које Нови Град посједује или може да осигура у току имплементације Омладинске политике. Стратешко фокусирање изведено је у два корака: прво кроз SWOT анализу, као врсту синтезе кључних налаза претходне анализе, и оквирно одређивање стратешких фокуса.

5.1. SWOT анализа

<i>Снаге</i>	<i>Слабости</i>
• Ријешеност локалне самоуправе и других установа и институција за унапређење квалитета живота младих, • Развијен спортски живот, • Добра сарадња локалних организација, установа и институција, • Континуирано обезбјеђивање средства у буџету општине за потребе младих, • Стратешки приступ питањима младих, • Развијен систем образовних институција и институција културе, • Природни предуслови за економски развој општине, • Постојање различитих програма и пројеката за младе,	• Неактивност код већине младих, • Висока стопа незапослености младих, • Непостојање кровне омладинске организације, • Непостојање специфичног и намјеног простора за активности младих, • Мале могућности за неформално образовање младих на локалном нивоу, • Недовољна подршка телентованим младима/непостојање система препознавања и вредновањ изврсности, • Низак степен мобилности младих, • Средњошколски образовни профили и програми не прате привредне и развојне потребе, • Низак степен предузетничке свијести и образовања код младих,
<i>Прилике</i>	<i>Пријетње</i>
• Умрежавање омладинских организација и активиста са омладинским и другим организацијама из ужег и ширег окружења, • Доступност фондова за подршку пројектима младих, • Приближавање културних садржаја интересовањима младих, • Близина Европске уније,	• Константан одлив младих са подручја општине, • Недовољна афирмисаност младих да живе и раде у Новом Граду, • Велики број спортских кладионица и других игара на срећу, • РАО- Трговска Гора / Загађење ваздуха и природе утиче на здравствено стање и одсељавање младих, • Нестабилна политичка ситуација у Босни и Херцеговини,

Преглед предности, недостатака, прилика и пријетњи (SWOT анализа) упућује посредно на проблеме о којима се, у различитим нијансама, може да чује при разговору са онима који боље познају привредни и друштвени живот и ситуираност општине Нови Град у претходној и у овој држави. Наиме, те констатације се у основи свODE на једно: да се ради о локацији која је више и

теже погођена од других промјеном гео-стратешке позиције (раније важно саобраћајно чвориште и царински центар, данас рубно подручје, без озбиљнијег саобраћајног и царинског значаја). Такође и да се ради о општини која се теже и спорије од других прилагођава новим околностима, иако посједује значајне природне потенцијале и солидан социјални капитал. Оваква дијагноза је у последње вријеме још појачана најавама и започетим активностима одлагања радиоактивног отпада са хрватске стране границе, у непосредној близини Новог Града, чиме би се свакако угрозио развој општине Нови Град, а што би наравно утицало и на питања која се тичу младих. Уз то, градско подручје показује јасне знаке сезонског живота (интензиван љетњи период, повученост и пасивност током осталог периода године), карактеристичног за туристичке локације, али без значајнијих прихода од туризма.

5.2 Стратешки фокуси

У складу са налазима претходне анализе и тежиштима SWOT анализе, одабрана су три главна фокуса на које треба да се усмјере ресурси и Омладинска политика општине Нови Град:

1. Убрзавање и олакшавање стварања услова и социјалне инфраструктуре за већу запошљивост младих,
2. Осигуравање учешћа младих у друштвеном животу локалне заједнице,
3. Заштита здравља младих;

Први стратешки фокус представља главни фокус економског оснијавања младих ако главног предуслова останак младих на подручју општине Нови Град те активног учешћа у друштвеним процесима као економско независних поједница. Подразумјева складно комбиновање и распоређивање политика и инструмената подршке које ће омогућити формирање услова за већу запошљивост младих. Овај фокус се у својој суштини односи на општи развој привредне структуре Новог Града а која ће осигурати већу општу запосленост укључујући и запосленост младих уз помоћ посебних инструмената, пројеката и мјера. Ово подразумјева: убрзавање раста индустријских малих и средњих предузећа (као носилаца радних мјеста у привреди), подстицање и олакшавање инвестиција којима ће се економски ефектуирати природне предности овог подручја (без негативних посљедица по животну средину), те олакшавање преласка ка комерцијалној пољопривредној производњи, посебно значајној за рурална подручја.

Други стратешки фокус представља главни фокус који се односи на активизам младих односно њихово учешће у свим важним друштвеним процесима као равноправних и активних грађана Новог Града. Прилагођавање одговарајућих јавних услуга потребама и приоритетима младих представља главну смјерницу за планирање интервенција у области која се тиче активног учешћа младих у друштвеним процесима. Овдје се првенствено ради о друштвеном ангажовања младих и њиховом активном доприносу друштвеном и економском развоју општине.

Трећи стратешки фокус представља фокус који се искључиво и првенствено односи на заштиту и унапријеђење здравља младих. Популацију младих треба посматрати као врло осјетљив сегмент друштва, јер је то период транзиције из дјетињства ка одраслој доби, у којем се снажно мијењају обрасци понашања. Данашњи млади у БиХ погођени су ратним и постратним периодом у БиХ, тако да су подложнији одређеним ризицима који се негативно одражавају на здравље. Овај стратешки фокус подразумјега и развој и подстицање здравих стилова живота код младих те сексуално и репродуктивно здравље младих.

6. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

6.1. Визија

Визија Омладинске политике општине Нови Град је настала као синтеза резултат истраживања о потребама и проблемима младих као и дефинисаних стратешких и оперативних циљева овога документа. Формулисана је кратко и маркетиншки ефектно, у виду жељеног стања које желимо да видимо 2023. године, односно на крају периода за који је израђена Омладинска политика општине Нови Град.

Визија омладинске политике општине Нови Град 2019 – 2023 гласи:

„Организовани млади Новог Града су равноправан и активан партнер локалним институцијама, који живе, развијају су и остварују своје потенцијале у сигурном друштву једнаких могућности“.

Оваква визија, као главна стратешка оријентација, али и као атрактивна, ефектна и разумљива порука, усмјерена и према вани (тзв. екстерни маркетинг) и према унутра (тзв. интерни маркетинг), јер се значајније унапређење положаја младих на подручју наше општине не може остварити без ангажовања материјалних и нематеријалних ресурса са обје стране, изнутра и извана.

6.1 Стратешки циљеви

Стратешки циљеви произлазе из анализе истраживања под називом *„Потребе и проблеми младих у општини Нови Град“* и представљају очекиване крајње, дугорочне посљедице интервенција односно реализације дефинисаних пројеката и мјера. Они су међусобно комплементарни и постављени тако да подразумевају усклађено и интегрисано дјеловање.

Дефинисани стратешки циљеви са припадајућим оперативним циљевима су:

- Стратешки циљ 1: Повећати стопу запослености младих на подручју општине Нови Град.
 - ОЦ 1.1 - Осигурати већу повезаност система образовања са тржиштем рада,
 - ОЦ 1.2 - Развијена култура рада и етика рада,
 - ОЦ 1.3 - Подстицати самозапошљавање и предузетништво код младих,

За сваки оперативни циљ утврђене су припадајуће мјере:

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
1. Повећати стопу запослености младих на подручју општине Нови Град	1.1 Осигурати већу повезаност система образовања са тржиштем рада,	1.1.1 Унапређење постојећих и формирање нових механизма комуникације локалних послодаваца са основним и средњим школама
		1.1.2 Покренути дијалог са послодавцима о могућностима стипендирања средњошколаца (занати, обука, преквалификација од стране послодаваца)
		1.1.3 Анализа потребе за оснивањем и утврђивање неопходних ресурса за оснивање омладинске задруге
		1.1.4 Успостављање Савјета за образовање и

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
		запошљавање Општине Нови Град
		1.1.5 Промовисање високошколских и средњошколских установа
		1.1.6 Осмишљавање модалитета за развој стручне праксе у систему средњег образовања
		1.1.7 Подстицање локалних привредника да запошљавају младе људе,
		1.1.8 Подржати успостављање система стипендија бизнис сектора за дефицитарна занимања
	1.2 Развијена култура рада и радна	1.2.1 Промоција задругарства и рада
		1.2.2 Јачати свијест младих о запослењу у јавном и приватном сектору и предузетништву
		1.2.3 Промоција и афирмација неформалног образовања
		1.2.4 Промоција позитивних пракси у области запошљавања и предузетништва
	1.3 Подстицати самозапошљавање и предузетништво код младих,	1.3.1 Развој и подршка задругарству
		1.3.2 Развој и подршка предузетништву
		1.3.3 Развој механизма за бољу контролу над општинским субвенцијама, боља категоризација и рангирање, те унапријеђење транспарентности
		1.3.4 Подршка развоју стартап-ова
		1.3.5 Додјела простора за пословне инкубаторе и пословне просторе
		1.3.6 Промоција, подршка и развој женског предузетништва
		1.3.7 Унапређивање система подршке запошљавању и самозапошљању младих, као и младих са инвалидитетом
		1.3.8 Промоција пореских олакшица и програма запошљавања и самозапошљавања младих, као и младих са инвалидитетом

- Стратешки циљ 2: Подстицати активно учешће младих у локалним друштвеним процесима,

- ОЦ 2.1 – Развијати свијест младих о опште-друштвеној корисности и волонтеризму,
- ОЦ 2.2 – Подстицати младе на учешће у процесима доношења одлука на локалном нивоу,
- ОЦ 2.3 – Подржати развој и активности омладинског невладиног сектора,

За сваки оперативни циљ утврђене су припадајуће мјере:

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
2. Подстицати активно учешће младих у	2.1 Развијати свијест младих о опште-друштвеној	2.1.1 Подршка развоју и раду локалног волонтерског сервиса
		2.1.2 Промовисање волонтирања и волонтера у заједници

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
локалним друштвеним процесима	корисности и волонтеризму,	2.1.3 Подршка иницијативама младих за волонтирањем
		2.1.4 Промоција и повећање мобилности волонтера унутар и ван земље
		2.1.5. Успостављање сарадње са приватним сектором у области волонтирања (корпоративно волонтирање)
	2.2 Подстицати младе на учешће у процесима доношења одлука на локалном нивоу,	2.2.1 Унапређивање политичке едукације младих
		2.2.1 Повезивање омладинских организација и јавних институција путем Форума младих
		2.2.2 Промовисање неформалног образовања које омогућава активније учешће младих
	2.3 Подржати развој и активности омладинског невладиног сектора,	2.2.3 Дефинисање формалних механизма за сарадњу локалне управе са младима,
		2.3.1 Јачање људских капацитета у сектору омладинског рада (јавни сектор, ОЦД, млади)
		2.3.2 Побољшање информисаност и могућности за неформалну едукацију младих
		2.3.3 Пружање подршке за дугорочне активности за младе
		2.3.4 Финансијска подршка пројектима омладинских невладиних организација

- Стратешки циљ 3: Развијати и подстицати здраве стилове живота код младих.

- ОЦ 3.1 - Промовисати и подстицати здраве обрасце понашања код младих,
- ОЦ 3.2 - Подстицати бављење спортом и рекреативне активности код младих,

За сваки оперативни циљ утврђене су припадајуће мјере:

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
3. Развијати и подстицати здраве стилове живота код младих	3.1 Промовисати и подстицати здраве обрасце понашања код младих	3.1.1 Подизање свијести и знања младих о сексуалном и репродуктивном здрављу
		3.1.2 Подстицање програма здраве исхране код младих са посебним акцентом на ученичку популацију
		3.1.3 Подршка програмима и пројектима који се баве унапређењем менталног здравља
		3.1.4 Стимулисање укључивања младих у област очувања животне средине
		3.1.5 Развијати свјест о штетности конзумирања цигарета, алкохола и наркотика
	3.2 Подстицати бављење спортом и рекреативне	3.2.1 Подршка раду постојећих спортских удружења и клубова
		3.2.2 Промоција спорта и других облика здравих животних стилова стипендирањем талентованих спортиста

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
	активности код младих	3.2.3 Подршка раду и промоцији женских спортова 3.2.4 Подршка спортским активностима младих са инвалидитетом

- Стратешки циљ 4: Осигурати подршку талентованим/даровитим и перспективним младим људима,
- ОЦ 4.1 - Успоставити механизме раног препознавања изврности,
- ОЦ 4.2 - Подстицати и развијати секцијске активности у основним и средњим школама,
- ОЦ 4.3 - Сензибилисати јавност у о користима које друштво има од изврних младих;

За сваки оперативни циљ утврђене су припадајуће мјере:

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
4. Осигурати подршку талентованим/даровитим и перспективним младим људима	4.1 Успоставити механизме раног препознавања изврности	4.1.1. Успостављање међусекторског тијела за препознавање и подршку изврности
		4.1.2. Успостављање модела препознавања изврности у различитим областима, од стране тијела за препознавање и подршку изврности
		4.1.3 Успоставити базу изврних на основу успостављених модела
		4.1.4 Израда базе младих који су били учесници школских и других такмичења из различитих области
	4.2 Подстицати и развијати секцијске активности у основним и средњим школама,	4.2.1 Утврђивање листе бенефиција за изврност (бесплатно чланство у библиотеци, бесплатне мјесечне карте, итд...)
		4.2.2 Успостављање општинске стипендије за изврне младе
		4.2.3 Обезбједити финансијску подршку перспективним студентима и спортистима
	4.3 Сензибилисати јавност о користима које друштво има од изврних младих	4.3.1 Промоција корисности изврности за друштво путем медија и других канала комуникације
		4.3.2 Успостављање општинске награде за изврност

- Стратешки циљ 5: Унаприједити услове и могућности за квалитетно слободно вријеме младих;
- ОЦ 5.1 - Континуирано развијати и одржавати спортску и другу инфраструктуру за младе,
- ОЦ 5.2 - Развити људске ресурсе,
- ОЦ 5.3 - Повезати носиоце активности и развијати иновативне садржаје за слободно вријеме,
- ОЦ 5.4 - Унаприједити могућности и створити услове за већу мобилност младих,

За сваки оперативни циљ утврђене су припадајуће мјере:

Стратешки циљ	Оперативни циљ	Мјере
5. Унаприједити услове и могућности за квалитетно слободно вријеме младих	5.1 Континуирано развијати и одржавати спортску и другу инфраструктуру за младе	5.1.1 Обезбјеђивање функционисања постојећих објеката и садржаја за унапређивање квалитетног провођења слободног времена уз поштовање једнаких могућности
		5.1.2 Праћење, процјена и оснаживање рада омладинских организација
		5.1.3 Унапређивање постојећих и креирање нових програма и садржаја за квалитетно слободно вријеме
		5.1.4 Унапређивање инфраструктуре и садржаја из области културе за младе уз поштовање једнаких могућности
	5.2 Развити људске ресурсе	5.2.1 Осмишљавање и имплементација програма неформалне едукације запослених у локалној управи, локалним институцијама и организацијама
		5.2.2 Осмишљавање и имплементација програма едукације и механизма за формално препознавање омладинских радника
		5.2.3 Осмишљавање и имплементација програма едукације за раднике и волонтере у омладинском сектору
	5.3 Повезати носиоце активности и развијати иновативне садржаје за слободно вријеме младих	5.3.1 Развој постојећих и успостављање нових мрежа и партнерстава
		5.3.2 Развој постојећих и успостављање нових програма за укључивање младих у активности слободног времена
		5.3.3 Развој постојећих и успостављање нових програма за укључивање младих из рањивих група у активности слободног времена
		5.3.4 Осмишљавање и имплементација механизма за укључивање младих у осмишљавање активност за провођење слободног времена
	5.4 Унаприједити могућности и створити услове за већу мобилност младих	5.4.1 Подршка мобилности младих и представника омладинских организација и организација за младе на локалном, регионалном и међународном нивоу
		5.4.2 Унапређивање и развијање инфраструктуре и садржаја за омладински туризам
		5.4.3 Унапређивање и развијање мрежа у функцији мобилности младих
		5.4.4 Унапређивање могућности за мобилност младих са инвалидитетом

По релативном значају, предњачи први стратешки циљ, јер представља главни предуслов дугорочног останка младих на подручју општине Нови Град, заснивање властите породице и давања властитог доприноса даљем друштвеном и економском развоју општине. Без раста запослености у привреди и (само)запошљавања у предузетничким дјелатносима и

пољопривредним газдинствима не може се очекивати задржавање највитаљнијег становништва на подручју општине, нити одржавање села. Помагање младим особама да уђу на тржиште рада и да на њему остану основни је услов за подстицање привредног раста и бољих животних услова.

Други стратешки циљ је комплементаран првом и односи се на активно учешће младих у локалним друштвеним процесима и давању доприноса свеукупном друштвено-економском развоју своје заједнице. Стварање правног и политичког оквира који стимулише учешће и активизам младих могуће је једино уз креирање различитих, ефикасних механизма који ће омогућити њихово активно учешће у јавним политикама. Механизми којима ће се то урадити морају бити проактивни и одговарати потребама младих. Укључивање младих у развој политика за младе, реализацију различитих развојних пројеката, израду локалних стратешких докумената, рад радних група, доношењу одлука, само су неки од ефикасних механизма којима се може повећати њихово ангажовање у битне друштвене токове.

Трећи стратешки циљ усмјерен је на здравље младих односно развој и подстицање здравих стилова живота код младих. Овај циљ подразумјева промоцију здравих стилова живота и одговорнијег понашања младих према себи и другима, очување и унапређење здравља, побољшање општег здравственог стања и квалитета живота младих те подизање нивоа здравствене свијести младих. Истраживања су показала да практиковање здравог начина живота значајно унапређује здравље човјека на много начина. У практиковању здравог начина живота мора постојати ред и добар баланс, тако да здрав начин живота мора укључивати физичку активност, здраву исхрану, довољно одмора и сна, и наравно социјалну интеракцију.

Четврти стратешки циљ се односи на препознавање и пружање подршке талентованим/даровитим и перспективним младим људима. На овај начин желимо да се систематски повећа квалитет идентификације и развоја даровитости код младих, у свим областима. Тренутно на локалном нивоу не постоји систем препознавања и пуног развоја потенцијала свих талентованих младих. Овај стратешки циљ подразумјева развој групних и индивидуалних програма за талентоване младе уз развој иновативних средстава и метода препознавања и подршке талентованим и перспективним младим људима. Такођер, овај стратешки циљ треба да допринесе и бољој сарадњи образовних институција са привредним и другим субјектима који имају потребу за ангажманом даровите омладине по завршетку њиховог образовања.

Пети стратешки циљ се првенствено односи на слободно вријеме младих односно унапријеђење услова и стварање могућности за квалитетно и корисно провођење слободног времена те посредно и на развијање креативности код младих. Слободно вријеме је врло сложени савремени феномен који својим садржајима и импликацијама у све већој мјери постаје изузетно значајан фактор квалитета развоја личности младих. Савремени контекст иновација, брзих и неочекиваних промјена, медија и потрошње, креирао је већи простор слободног времена у толикој Слободно вријеме као ресурс изузетно је важно и треба га посматрати истовремено као простор великих одгојних могућности, изазова и шанси, с једне стране, те као простор дилема, могућих опасности, пропуштених прилика, с друге стране, зависно од тога како му се приступи.

7. ПЛАН ОРГАНИЗАЦИОНИХ И ЉУДСКИХ КАПАЦИТЕТА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ, ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

Функција управљања локалним развојем у Општини Нови Град, па и пројектима и активностима који се односе на младе, одвија се највећим дијелом путем Одсјека за управљање развојем. Ради се о добро вођеном и квалитетном тиму, са развијеним вјештинама припреме и провођења развојних пројеката.

Одсјек за управљање развојем ће имати кључну оперативну улогу у координацији имплементације, праћења и вредновања Омладинске политике у наредном периоду. Овај одсјек ће, уз сталну сарадњу са начелником општине другим одјељењима, одсјецима и службама, координисати припрему и провођење двогодишњег плана имплементације Омладинске политике. Одјељења и други носиоци имплементације пројеката и мјера треба да реализују и прате своје обавезе везане за имплементацију, праћење и вредновање из своје надлежности, укључујући уградњу приоритета у своје годишње планове, разраду и имплементацију одговарајућих пројеката и мјера, праћење стања индикатора и пројектно извјештавање. Сва одјељења и други носиоци имплементације ће информације о пројектним активностима и мјерама у оквиру својих надлежности достављати Одсјеку за управљање развојем. Овај одсјек ће водити укупне евиденције које се тичу индикатора развоја дефинисаних Омладинском политиком.

Контролно вредновање имплементације Омладинске политике извршиће се са истеком двогодишњег периода (2020), а финално вредновање са истеком периода имплементације стратегије (2023). Уз контролно вредновање извршиће се редефинисање оперативни развојних планова и евентуална провјера даљње валидности стратешких циљева, док ће финално вредновање послужити и као подлога за нови циклус планирања у овој области.

Преглед основних активности и одговорности за имплементацију, праћење, вредновање и извјештавање Омладинске политике општине Нови Град 2019 – 2023

Активности	Надлежност (ко?)	Рок (када?)
Дефинисање приоритета за <u>наредну годину</u> на основу стратешко-програмских докумената и израда Плана имплементације	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници у процесу: Начелници одјељења и шефови одсјека Колегијум начелника општине	Први квартал текуће године (по роковима из Закона о буџету РС)
Укључивање стратешких пројеката и мјера у план буџета за <u>наредну годину</u>	Иницијатор и власник процеса: Начелник одјељења за буџет и финансије Носиоци и учесници процеса: Колегијум начелника општине Одсјек за управљање развојем	01-31.10 (први нацрт); 01-30.11 (други нацрт) 01-15.12 (трећи нацрт) текуће године

Припрема нацрта планова одјељења за <u>наредну годину</u> , укључујући пројекте из Стратегије развоја и редовне послове	Иницијатор и власник процеса: Начелници одјељења Носиоци и учесници: Одсјек за управљање развојем	01.09-30.09. текуће године
Усклађивање планова рада са усвојеним буџетом за <u>наредну годину</u>	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници процеса: Начелници одјељења Колегијум начелника општине	15-30. јануар наредне године
Припрема календара за праћење реализације Годишњег плана ЈЛС	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници процеса: Одсјек за управљање развојем Надлежна одјељења	31. јануар наредне године
Разрада пројеката	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници процеса: Надлежна одјељења	Континуирано
Праћење екстерних извора финансирања	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници процеса: Надлежна одјељења	Континуирано
Праћење провођења Плана имплементације Омладинске политике	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници процеса: Надлежна одјељења	Континуирано
Праћење имплементације и израда извјештаја о реализацији годишњих планова одјељења	Иницијатор и власник процеса: Начелници одјељења Носиоци и учесници процеса: Колегијум начелника општине Одсјек за управљање развојем	Квартално: Колегиј начелника Полугодишње: До 31. јула (за првих 6 мјесеци текуће године) Годишње: До 31. маја (за претходну годину)

Основне улоге и одговорности за имплементацију , праћење и вредновање Омладинске политике		
Активности	Надлежност (ко?)	Рок (када ?)
Израда Годишњег извјештаја о реализацији Омладинске политике, његово усвајање и објављивање	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници у процесу: Начелници одјељења/шефови одсјека	До 31. маја наредне године
Остале важне активности: • Редовно ажурирање општинске веб-странице у домену информација које се односе на активности везане за младе; • Редовни контакти са вишим нивоима власти; • Умрежевање.	Иницијатор и власник процеса: Одсјек за управљање развојем Носиоци и учесници: Кабинет начелника општине	Континуирано

8. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Омладинска политика Општине Нови Град за период од 2019. до 2023. године представља стратегију која обезбјеђује систематско унапређивање стања већег броја области која су подручја интересовања младих. Активности које су од значаја за побољшање положаја младих на подручју општине Нови Град и које се реализују са младима и/или за младе су у надлежности више различитих институција те је неопходан међусекторски приступ током њиховог планирања и спровођења а што је могуће реализовати кроз овај стратешки документ, који је јединствен и заједнички за све субјекте чији рад утиче на омладинску популацију.

Општина Нови Град је до сада већ имала стратешки документ за младе, односно Омладинску политику општине Нови Град 2010 - 2015 године. Обавеза локалних заједница да усвоје исту је обавеза дефинисана „Законом о омладинском организовању“. Такођер, према наведеном Закону, омладину чине лица узраста 15 - 30 година. С тим у вези, Начелник општине Нови Град је формирао Радну групу, Рјешењем бр. 01-052-196/18, састављену од представника институција које се баве проблематиком младих и именовао координатора за израду овог документа.

Методологија према којој је израђен документ „Омладинска политика Општине Нови Град 2019-2023“ је методологија која је кориштена за израду и „Омладинске политике Републике Српске 2016 – 2020“.

Омладинском политиком утврђују се основни циљеви, правци развоја и задаци у омладинском сектору. Омладинска политика не представља само општа начела рјешавања проблема младих, него се развија у посебне програме, пројекте и мјере, који треба да обезбједе боље услове за живот, креативно изражавање и учествовање младих у ширем друштвеном окружењу, чиме се унапређује позиција и статус омладине, али и младих од 13 до 18 година.

Основни циљ документа је остваривање институционалних и материјалних претпоставки за дугорочно побољшање положаја младих на подручју општине Нови Град. Истражени су и анализирани највећи проблеми 6182 самоуправе (ЈЛС) на период од пет година, а на основу усвојене Омладинске политике, Република Српска и јединице локалне самоуправе, доносе Акциони план спровођења омладинске политике. Акциони план за спровођење Омладинске политике Општине Нови Град се доноси на период од 5 година и доноси га Скупштина Општине Нови Град.

Обрађивач:
Одсјек за управљање развојем

Начелник општине

Мирослав Дрљача